

სსიპ იაკობ გოგებაშვილის სახელობის
თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

მაია ჯანგიძე

ტექსტოლოგიური კვლევები გურამ რჩეულიშვილის ცხოვრებისა და
შემოქმედების მატანისათვის

სპეციალობა

ტექსტოლოგია და გამოცემათმცოდნეობა

ფილოლოგიის დოქტორის (1005) აკადემიური
ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაციის

ა ვ ტ ო რ ე ფ ე რ ა ტ ი

თელავი
2019 წელი

ნაშრომი შესრულებულია სსიპ იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ფილოლოგიის დეპარტამენტში

სამეცნიერო ხელმძღვანელები:

მაია ნინიძე, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი,
მოწვეული პროფესორი

ქეთევან გიგაშვილი,
ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი

შემფასებლები:

შარლოტა კვანტალიანი, ფილოლოგიის დოქტორი
ია ლაღუა, აკადემიური დოქტორი

დისერტაციის დაცვა შედგება 2019 წლის ___ _____ საათზე, სსიპ იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სადისერტაციო საბჭოს სხდომაზე, კორპუსი ____, აუდიტორია ____.

მისამართი: 2200, თელავი, ქართული უნივერსიტეტის ქუჩა №1.
ტელ.: +995 350 27 24 01

დისერტაციის გაცნობა შეიძლება თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკასა და ვებ-გვერდზე: <http://tesau.edu.ge>

სადისერტაციო საბჭოს სწავლული მდივანი,
ფილოლოგიის დოქტორი, პროფესორი: **ნინო კოჭლოშვილი**

სადისერტაციო ნაშრომის ზოგადი დახასიათება

საკვლევი თემის აქტუალობა: ცხოვრებისა და შემოქმედების მატრიანეები, ანუ ბიობიბლიოგრაფიები, პიროვნებათა შესახებ არსებული ყველაზე ამომწურავი საცნობარო ხასიათის გამოცემებია. ისინი ქრონოლოგიურად აღნუსხავს ცნობილი მწერლების, მხატვრების, კომპოზიტორების, საზოგადო და პოლიტიკური მოღვაწეების ცხოვრებასა და პროფესიულ საქმიანობას, მაგრამ ამ გამოცემათა მნიშვნელობა არ შემოიფარგლება მხოლოდ ცალკეული ადამიანების ბიოგრაფიათა აღწერით, რადგან მათში წარმოდგენილი მასალა თითქმის ყოველთვის ირეკლავს შესაბამის ეპოქას და აქვს ფართო ისტორიულ-კულტურული ღირებულება.

2014 წელს მეცნიერთა ჯგუფმა დაამკვიდრა ინოვაციური მიდგომა - მატრიანის შედგენის პროცესის ინტეგრირება ტექსტოლოგიურ კვლევებთან. ახალ მატრიანებს ახლავს სამეცნიერო აპარატები იმ წყაროების მითითებით, რომლებსაც ეყრდნობა ანოტაციებში შეტანილი ინფორმაცია. გარდა ამისა, სამეცნიერო აპარატში არის რუბრიკები: ატრიბუცია, დათარიღება, პირთა იდენტიფიკაცია და პირთა ანოტირება. შესაბამისად, მკითხველს მწერლის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის მნიშვნელოვან ფაქტებთან ერთად მიეწოდება ყველა ის დამატებითი ინფორმაცია, რაც ამ ანოტაციას უკავშირდება. ასეთი სახის აკადემიური აპარატი მატრიანს კიდევ უფრო საინტერესოს და მნიშვნელოვანს ხდის მეცნიერთათვის.

მატრიანის შექმნის ინტეგრირებამ ფუნდამენტურ კვლევებთან იმდენად კარგი შედეგი გამოიღო, რომ გაჩნდა სურვილი შექმნილიყო სხვა ქართველ კლასიკოსთა ცხოვრებისა და შემოქმედების მატრიანეებიც. განსაკუთრებით საშურია მე-20 საუკუნის მწერალთა მატრიანეების შექმნა, რადგან სახელოვან ადამიანთა გარდაცვალების შემდეგ მათ შესახებ არსებული ცოცხალი ინფორმაცია თანდათანობით იკარგება. მნიშვნელოვანია, რომ მათი ცხოვრებისა და შემოქმედების მატრიანეები და სრული ბიოგრაფიები შეიქმნას მათ თანამედროვეთა სიცოცხლეშივე, როცა მეტი საშუალება არსებობს როგორც ნაცნობ-მეგობრებისა და ნათესავებისგან ინფორმაციის მოპოვების, ისე წყაროებისა და დოკუმენტების თავმოყრა-შენახვისათვის.

წინამდებარე სადისერტაციო ნაშრომში წარმოდგენილია კვლევები, უახლესი ქართული ლიტერატურის ერთ-ერთი ყველაზე თვალსაჩინო წარმომადგენლის, გურამ რჩეულიშვილის ცხოვრებისა

და შემოქმედების მატიანის შესაქმნელად. ნაშრომში ასახულ მეცნიერულ მიზეზებს წინ უსწრებდა მწერლის არქივის დიგიტალიზაცია და კატალოგიზაცია.

რაც შეეხება თავად გურამ რჩეულიშვილის შემოქმედების მნიშვნელობას და მისი შესწავლის აქტუალობას: XX საუკუნის ქართული ლიტერატურის შესახებ არ შექმნილა არც ერთი მნიშვნელოვანი გამოკვლევა, რომელშიც განხილული არ იქნებოდა მისი ნაწარმოებები. 2005 წელს „სალამურა“ დაიბეჭდა კრებულში „10 საუკეთესო ქართული მოთხრობა“, 2008 წელს „ალავერდობა“ - გამოცემაში „ყველა დროის 20 საუკეთესო ქართული მოთხრობა“, 2009 წელს „სიკვდილი მთებში“ - ორტომეულში „ლიტერატურული შედეგები“, ხოლო 2010 წელს „ბაბუა კოტეს შემოდგომა“ - კრებულში „ქართული ლიტერატურის კლასიკოსები ბავშვებისათვის“. მისი თხზულებები თარგმნილია გერმანულ, უნგრულ, რუსულ, ბულგარულ, ლიტვურ, ჩეხურ და თურქულ ენებზე, 2017 წელს კი კრებულში „კარს მიღმა“ გამოქვეყნდა ოქსფორდის უნივერსიტეტის სტუდენტების მიერ შესრულებული მისი სამი ნოველის ინგლისური თარგმანი.

გურამ რჩეულიშვილის სახელი შეტანილია განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ შემუშავებული ეროვნული სასწავლო გეგმისთვის თანდართულ რეკომენდებულ მწერალთა ჩამონათვალში, ხოლო მოთხრობები იბეჭდება სხვადასხვა ავტორის გრიფირებულ სახელმძღვანელოებში. მისი თხზულებები ისწავლება უნივერსიტეტების ჰუმანიტარულ ფაკულტეტებზე, მის შესახებ დაწერილია მოგონებები ცნობილი რეჟისორების მიერ გადაღებულია დოკუმენტური და მხატვრული ფილმები მომზადებულია საგანგებო ტელე და რადიო გადაცემები ინტერნეტ სივრცეში განთავსებულია ვიდეოლექციები მისი შემოქმედების შესახებ და თხზულებათა აუდიოჩანაწერები. მას ეძღვნება ცნობილი პოეტების ლექსები და გამოჩენილი მხატვრების პორტრეტები მისი სახელი ჰქვია კავკასიონის ერთ-ერთ მწვერვალს, თბილისის ქუჩასა და სკოლას, არსებობს მისი სახელობის საზოგადოება და ლიტერატურული პრემია.

მწერლის ცხოვრების დეტალური ანალიზი და მოვლენათა ქრონოლოგიური წარმოჩენა ასევე დაგეგმვარება ეპოქის სულისკვეთების, ქართველი ადამიანის ხასიათისა და ფსიქოტიპის თავისებურებათა გააზრებაში.

ნაშრომის ძირითადი მიზანი: ნაშრომის მიზანია უახლესი ციფრული ტექნოლოგიების გამოყენებით გურამ რჩეულიშვილის როგორც მხატვრული, ისე დოკუმენტური ნაწერების ფუნდამენტურად შესწავლა, ხელნაწერებიდან გაურკვეველი პასაჟების ამოკითხვა, ტე-ქსტების დაზუსტება, კვლევების წარმოება ტექსტებისა და მოვლე-ნების დათარიღებისა და თხზულებებში მოხსენიებულ პირთა იდე-ნტიფიცირებისათვის, ყოველივე ამით კი - მყარი საფუძვლის შექმნა მწერლის ცხოვრებისა და შემოქმედების მატრიანისთვის და შემდგომი ლიტერატურათმცოდნეობითი კვლევებისათვის.

სამეცნიერო სიახლე: მიუხედავად გურამ რჩეულიშვილის შემოქმედების საყოველთაო აღიარებისა, დღემდე არ არსებობდა არც მის თხზულებათა სრული ბიბლიოგრაფია და არც მეტ-ნაკლებად ამომწურავი ბიოგრაფია, მისი არქივი კი აღნუსხული არ იყო და ერთეულებს არ ჰქონდა მინიჭებული შესაბამისი ნომრები. წინამდებარე ნაშრომის მნიშვნელოვანი სიახლე არის ის, რომ თანამედროვე მეთოდოლოგიითა და ციფრული ტექნოლოგიების გამოყენებით ჩატარებული კვლევები უზრუნველყოფს მწერლის სრული, ბიობიბლიო-ოგრაფიის შექმნას, რომელშიც წყაროები აკადემიური პრინციპით იქნება მითითებული, სამეცნიერო აპარატს დართული ექნება კვლე-ვითი რუბრიკები: დათარიღება და პირთა იდენტიფიკაცია და ასევე, ანოტირებული სამიუბელი. გარდა ამისა, ნაშრომი წარმოაჩენს, თუ როგორ უწყობს ხელს მსგავსი კვლევები მწერლის შემოქმედების ცალკეული ასპექტების ახალი თვალთ დანახვას.

კვლევის ობიექტი და მეთოდოლოგია: სადისერტაციო ნაშრომის კვლევის ობიექტი იყო გურამ რჩეულიშვილის მთელი შემოქმედება და საარქივო მასალები. ჩვენ მიერ გამოყენებული მეთოდებიდან განსაკუთრებით ეფექტური იყო კორპუსული კვლევისა და ხელნაწერის ამოკითხვის ეტაპობრივ-შრეობრივი მეთოდები. პირველს მეტწილად ვიყენებდით დათარიღებისა და პირთა იდენტიფიცირებისათვის, მეორეს კი - ავტოგრაფების ამოსაკითხად. მიზანდასახულობიდან გამომდინარე, ხშირად მივმართავდით: ისტორიულ-შედარებით, ინდუქციურ, დედუქციურ, გამორიცხვისა და შემოქმედებით მეთოდებსაც.

ნაშრომის თეორიული მნიშვნელობა: კვლევის პროცესი და მის შედეგად მიღებული განზოგადებები და დასკვნები ღრმად და მრავალმხრივად ასახავს მე-20 საუკუნის ერთ-ერთი ქართველი

კლასიკოსის ცხოვრებასა და შემოქმედებას და ნიადაგს უმზადებს შემდგომ ფუნდამენტურ კვლევებს სხვადასხვა მიმართულებით. ტექსტოლოგიური კვლევები ფილოლოგიურ მეცნიერებათა საძირკველია, რადგან ტექსტის ავთენტური სახის დადგენის, დათარიღების, მოხსენიებულ პირთა იდენტიფიცირებისა და ინტერტექსტების გარკვევის გარეშე თხზულებათა არც სრულყოფილი აღქმა შესაძლებელი და არც უფრო ფართომასშტაბიანი სხვადასხვა ტიპის კვლევების წარმოება.

პრაქტიკული ღირებულება: გურამ რჩეულიშვილის ყოველდღიურობა, მხატვრული შემოქმედება და დოკუმენტური ნაწერები ერთმანეთთან მჭიდრო კავშირშია, ერთ მთლიანობას წარმოადგენს და მათი სრული სურათი მკითხველს ხელს შეუწყობს თითოეულის უკეთ აღქმაში, ასევე ქართველი ადამიანის ხასიათისა და ფსიქოტიპის თავისებურებათა გააზრებაში. ნაშრომში წარმოდგენილი კვლევები სრულად იქნება გამოყენებული „გურამ რჩეულიშვილის ცხოვრებისა და შემოქმედების მატრიანში“. თუ გავითვალისწინებთ, რომ გურამ რჩეულიშვილის რამდენიმე მოთხრობა შედის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის კურიკულუმში და რომ ის ახალგაზრდების საყვარელი მწერალია, სადისერტაციო ნაშრომის მასალების გამოყენება შეიძლება სასწავლო რესურსების სახითაც.

ნაშრომის სტრუქტურა და მოცულობა: ნაშრომი შედგება შესავლის, ხუთი თავისა და დასკვნისაგან. პირველ თავში განხილულია საკვლევი მასალის ძირითადი წყაროები და თითოეული მათგანი ცალ-ცალკე პარაგრაფად არის წარმოდგენილი: დღიურები, პირადი მიმოწერა, საარქივო დოკუმენტები და მოგონებები. მეორე თავი - მხატვრული და დოკუმენტური ნარატივები და მათი ინტეგრაცია გურამ რჩეულიშვილთან, შედგება ორი პარაგრაფისგან: ტექსტებში ჩართული ტრადიციული დღიურები და ავტორის სუროგატი გურამ რჩეულიშვილის მოთხრობებში. მესამე თავი, რომელიც ითვალისწინებს უახლესი მეთოდებით მასალის ფუნდამენტურ კვლევას, მოიცავს შემდეგ პარაგრაფებს: გურამ რჩეულიშვილის სიცოცხლისდროინდელი პუბლიკაციების ავთენტურობის საკითხი, მწერლის ხელწერის სპეციფიკა, დათარიღება და პირთა იდენტიფიკაცია. მეო-თხე თავი ეხება მოვლენებით აღსავსე ცხოვრების ანარეკლს მწერლის შემოქმედებაში, მოიცავს ორ პარაგრაფს: ურთიერთობები და „კულ-ტურული ცხოვრება“. მეხუთე თავში განხილულია გურამ რჩეული-შვილის

შემოქმედება მსოფლიო ლიტერატურულ კონტექსტში. მასში ცალკე პარაგრაფებად არის გამოყოფილი: ინტერტექსტები და მწერ-ლის ლიტერატურული შეხედულებები. ნაშრომის მოცულობაა 143 გვერდი, მას ერთვის „გამოყენებული წყაროები და ლიტერატურა (96 ერთეული), „საარქივო მასალები“ (80 ერთეული) და „დანართი“ (25 გვერდი).

ნაშრომის აპრობაცია: ნაშრომში წარმოდგენილ ძირითად და მომიჯნავე საკითხებთან დაკავშირებული დებულებები განსახილველად იყო წარდგენილი არაერთი კომპეტენტური აუდიტორიის წინაშე. 2018 და 2019 წლებში მონაწილეობა მივიღეთ იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტში გამართულ სტუდენტთა და პროფესორ-მასწავლებელთა ყოველწლიურ საერთაშორისო კონფერენციებში. ასევე ამ ნაშრომთან დაკავშირებული საკითხები წარვადგინეთ ოთხ საერთაშორისო კონფერენციაზე. მიღებული რჩევები და რეკომენდაციები ავსახეთ სადისერტაციო ნაშრომში.

სადისერტაციო ნაშრომის ძირითადი შინაარსი

თავი I. საკვლევი მასალის ძირითადი წყაროები

მწერლის ცხოვრებისა და შემოქმედების მატრიანეში შედის მხოლოდ ბიოგრაფიული და ბიბლიოგრაფიული ინფორმაცია. ამიტომ ამ ტიპის გამოცემისთვის მთავარი დასაყრდენია დოკუმენტური და მხატვრულ-დოკუმენტური ტექსტები: პირადი წერილები, დღიურები, სხვადასხვა სახის ჩანაწერები, განცხადებები, ოქმები, საბუთები და სხვ. ეს მასალა შეიძლება იყოს როგორც გამოქვეყნებული, ისე გამოუქვეყნებელი.

ავტორისეული ტექსტების ავთენტურ წყაროებად ითვლება მხოლოდ ავტოგრაფები, ავტორიზებული ხელნაწერები ან მანქანაზე გადაბეჭდილი ასლები და სიცოცხლისდროინდელი პუბლიკაციები. რა თქმა უნდა, მკვლევრებს დიდ დახმარებას უწევს გარდაცვალების შემდგომი გამოცემებიც, მაგრამ მათი გამოყენებისას, მეცნიერული სანდოობისთვის თითოეული ინფორმაციის შედარება-გადამოწმება ხდება ზემოთ დასახელებულ ავთენტურ წყაროებთან.

§ 1. დღიურები

ამ პარაგრაფში განხილულია დღიურის, როგორც ავტოადრესატული დოკუმენტური ჟანრის ისტორია და

მახასიათებლები. მწერალთა დღიურებში, რიგითი ადამიანების პირადი დღიურებ-ისაგან განსხვავებით, იგრძნობა განსაკუთრებული დამოკიდებულება სიტყვისადმი. გარდა ამისა, მათში, თუ თავიდანვე არა, რაღაც ეტაპზე მაინც, იმპლიციტურად ხდება იმის დაშვება, რომ ტექსტი შეიძლება გამოქვეყნდეს. მწერლის დღიურები შეფასებითი ხედვით და აღწერილი სინამდვილისადმი კრიტიკული დამოკიდებულებით გამოირჩევა. ისინი უფრო მიზანმიმართულია და გარკვეული იდეის განხორციელებას ემსახურება. მწერლები თავიანთ დღიურებში ხშირად იყენებენ დოკუმენტურ მტკიცებულებებს, საკუთარი დაკვირვებების შედეგებს, ადამიანთა საუბრების ფრაგმენტებს, ამონარიდებს წერილებიდან და სხვ. ამ თვალსაზრისით დღიური უახლოვდება პუბლიცისტიკის ისეთ ჟანრებს, როგორებიცაა ნარკვევი, პამფლეტი და ფელეტონი.

დღიური, თავისი არსით ახლოს არის ავტობიოგრაფიასთან, რადგან ორივე ჟანრში ადამიანი აღწერს საკუთარ ცხოვრებას, მაგრამ დღიური უფრო სარწმუნოა, რადგან ავტობიოგრაფიის წერისას ავტორს უხდება წარსულის, ზოგჯერ ძალზე დიდი ხნის წინ მომხდარი ფაქტების, გახსენება და სიტუაციების რეკონსტრუქცია, რაც ჩვენი მეხსიერების შეზღუდული შესაძლებლობების გამო, შეიძლება ზუსტად ვერ მოხერხდეს. ავტობიოგრაფიულ ჟანრებში ტექსტის ავტორი და რეციპიენტი, ფუნქციონალური განსხვავების მიუხედავად, ერთი და იგივე პირია. ეს არის დღიურის მთავარი ჟანრობრივი მახასიათებელი. დღიურის საკომუნიკაციო-სემიოტიკურ მოდელში ავტორი და ადრესატი ურთიერთკავშირშია და ურთიერთგანპირობებულია. თუ ავტორი აპირებს დღიურების გამოქვეყნებას, მაშინ მათი ინტიმურობა, იდუმალეობა იკარგება. ეს განზრახვა არ-ღვევს ჟანრის სპეციფიკას, რადგან მკითხველის გათვალისწინებისას დღიური გამოდის ავტობიოგრაფიის ჩარჩოებიდან.

დღიურების გამოქვეყნებას დიდი მნიშვნელობა აქვს, რადგან მათში წარმოდგენილი ტექსტები ფასდაუდებელი მასალაა სხვადასხვა დარგის მეცნიერთათვის: ლინგვისტების, ლიტერატურათმცოდნეების, ტექსტოლოგების, ისტორიკოსების, ფილოსოფოსების, ფსიქოლოგების კულტუროლოგებისა და სხვათათვის. ავტობიოგრაფიულობა, როგორც დღიურის ჟანრობრივი დომინანტი, განაპირობებს თხრობის სუბიექტურობას. ზოგიერთი ავტორი ისეთ სიახლოვეს განიცდის დღიურთან, გული სწყდება, რომ ის მის კითხვებს ვერ პასუხობს და მასთან ჩვეულებრივი

ურთიერთობა არ შეუძლია. მეორე მხრივ, დღიური კომფორტული თანამოსაუბრეა, რომელიც ყურად-ღებით გისმენს, არ გაჩქარებს, არ გაწყვეტინებს, არაფერს ჩაგეკითხება და არ განგიკითხავს.

დღიური ავტორს ეხმარება საკუთარი შინაგანი ცხოვრების სტრუქტურირებაში, რადგან ვიდრე რამეს ქალღმერთს გადაიტანდეს, უხდება მისი გააზრება და დალაგება. დღიურების წარმოება მომავალ მწერალს ეხმარება როგორც საკუთარი თავისადმი, ისე სხვების მიმართ ყურადღების გამომუშავებაში, თვითანალიზის განვითარებაში, გულწრფელობაში, დაკვირვებულობაში, სიტყვის რაფინირებაში, გემოვნების დახვეწაში, ლოგიკური აზროვნების ჩამოყალიბებაში, ფრაზის ოპტიმიზებაში, სრულყოფაში. დღიურის წერა მწერლისთვის ვარჯიშია, ეს მისი სახელოსნოა, რომელშიც პოულობს შემოქმედებით ჩანაფიქრს. აქ ხშირად სინთეზირებულია დოკუმენტური, მხატვრული და ბიოგრაფიული საწყისები. დღიურის ასეთი ჟანრობრივი თვისება განსაზღვრავს მის ადგილს დოკუმენტურ ლიტერატურაში, მემუარებს, ეპისტოლეებსა და უბის წიგნაკებს შორის.

ცნობილ ადამიანთა დღიურებს მეცნიერები სწავლობენ სხვადასხვა კუთხით. მათი კვლევის ობიექტია დღიურების ფუნქციური თავისებურებები, სახეთა სისტემა, მეთოდი, სტილი, სიუჟეტი, კომპოზიცია, თხრობის სივრცით-დროული პლანი. დღიურებს სწავლობენ, როგორც ავტობიოგრაფიული კულტურის ფორმას, საკუთარი პიროვნების კონსტრუირებისა და მოდელირების საშუალებას. დღიურების კვლევა მწერლის ცხოვრებისა და შემოქმედების მატთანის შესაქმნელად კვლევის ახალი მიმართულებაა, რომელსაც დიდი პერსპექტივა აქვს.

როცა პერსონალური დღიურის ავტორი პროფესიონალი მწერალია, ყველაფერი, რასაც ის წერს, არის მისი პროფესიული საქმიანობის ნაწილი. ნებისმიერი ჩანაწერი მწერლის დღიურში პოტენციური პრეტექსტია, მასალა, რომლის საფუძველზეც შემდეგ შეიძლება შეიქმნას მხატვრული ტექსტი. ასეთი ვითარებაა გურამ რჩეულიშვილის შემოქმედებაშიც. მისი არაერთი მხატვრული ტექსტი შექმნილია დღიურის საფუძველზე.

საინტერესოა დღიურის შინაარსობრივი მხარეც. დღიურის წერისას ყურადღება ფოკუსირებულია პირად გამოცდილებაზე. ცნობილი რუსი მეცნიერი ალექსეი ლოსევი, რომლის დღიურები და წერილები მკითხველთა დიდი ინტერესს იწვევს, ყურადღებას ამახვილებს დღიურების გულწრფელობაზე: ასეთ ჩანაწერს გურამ

რჩეულიშვილთანაც ვხვდებით. მისი დღიურების საშუალებით ჩვენ ბევრ რამეს ვიგებთ მათი ავტორის შესახებ, მაგრამ, ამასთანავე, ჩვენს თვალწინ გადაიშლება 1950-იანი წლების ქართული ყოფა, საზოგადოებრივი ღირებულებები და ინტერესები.

გურამ რჩეულიშვილი თავის დღიურებში არ ცდილობს რეალობის გალამაზებას ან საკუთარი თავის სხვებზე უკეთ წარმოჩენას. მისთვის ყველაზე ღირებული სიმართლეა. დღიურების ავტორთა უმრავლესობა ამბობს, რომ დღიურის წერისას ბოლომდე გულახდილია და მის ფურცლებს ყველაფერს ანდობს, მაგრამ მწერლის ერთ სადღიურო ჩანაწერში გვხვდება ოდნავ განსხვავებული აზრი. მას არასწორად მიაჩნია დღიურებში აბსოლუტურად ყველაფრის წერა. მეორე მხრივ, თავად ის ფაქტი, რომ მწერალი ამას დღიურის ფურცლებზე წერს და არ პოზიორობს, ბოლომდე გულწრფელი ვარო, შეიძლება სწორედ მის გულწრფელობაზე მეტყველებდეს. ამ ჩანაწერიდან ჩანს გურამ რჩეულიშვილის პრინციპი, რომლის მიხედვითაც, მის დღიურებში შეიძლება ყველაფერზე არ იყოს საუბარი, მაგრამ რაც არის, სიმართლეა.

§ 2. პირადი მიმოწერა

მრავალი საუკუნის განმავლობაში მიმოწერა იყო შორ მანძილზე ადამიანთა კომუნიკაციის ერთადერთი საშუალება და, რამდენადაც წერილი, როგორც არტეფაქტი, ასწლეულებს უძლებს, მას ინფორმაცია გადააქვს არა მხოლოდ სივრცეში, არამედ დროშიც და დღესაც დიდი ინტერესით იკითხება. განსაკუთრებულ ისტორიულ-კულტურულ ღირებულებას იძენს საუკუნეების წინ მცხოვრებ პირთა წერილები.

გურამ რჩეულიშვილის პირად არქივში დაცულია მწერლის 54 პირადი წერილი, სხვა პირთა მიერ მისთვის გაგზავნილი 78 ბარათი და ახლობლების მიმოწერა ერთმანეთთან, რომლებშიც ასევე საინტერესო ცნობებია დაცული მის შესახებ. მათგან შევიტყობთ მწერლის ბიოგრაფიის მნიშვნელოვან დეტალებს, მისი ხასიათის თავისებურებებს, ინტერესებს, მის დამოკიდებულებას ლიტერატურისა და ხელოვნებისადმი და სხვ. რამდენადაც მწერლის ბიობიბლიოგრაფიისათვის საჭირო ინფორმაციას შეიცავს ყველა ეს ტექსტი, შესაბამისად, შევისწავლეთ თითოეული მათგანი.

მიუხედავად იმისა, რომ გურამ რჩეულიშვილი თავის წერილებში ხშირად მსჯელობს ლიტერატურასა და

ლიტერატურათმცოდნეობის საკითხებზე, მას თავადაც ესმის, რომ ეს მისი სუბიექტური დამოკიდებულებაა და არა კომპეტენტური მეცნიერული აზრი.

§ 3. ტექსტოლოგიური კვლევები ზეპირ გამოსვლათა შენიშვნებისა და კომენტარების შესადგენად

გურამ რჩეულიშვილის პირად არქივში, მხატვრული თხზულებების, დღიურებისა და წერილების გარდა, დაცულია არაერთი მნიშვნელოვანი დოკუმენტი. აქ არის ისეთი მასალა, როგორც დღე-მდე არსებულ კლასიკოსთა ცხოვრებისა და შემოქმედების მატთანე-ებში არასოდეს გამოყენებულა.

გურამ რჩეულიშვილის არქივზე მუშაობამ კიდევ ერთხელ დაგვარწმუნა, რაოდენ მნიშვნელოვანია მწერლის შესახებ ინფორმაციის შეგროვება მისი გარდაცვალებიდან მოკლე დროში და მატთანის შექმნა მისი თანამედროვეების სიცოცხლეში. იმის გამო, რომ გურამ რჩეულიშვილის ოჯახი თავიდანვე ყურადღებით ექცეოდა ახალგაზრდა მწერალთან დაკავშირებული დოკუმენტების შენახვას და მისი გარდაცვალების შემდეგაც დიდი გულისყური გამოიჩინა ნაცნობ-მეგობრების ოჯახებში გაფანტული წერილების, ჩანაწერებისა და სხვადასხვა სახის ინფორმაციის თავმოსაყრელად, დღეისათვის ხელთა გვაქვს სრულიად უნიკალური საბუთები, ისეთები, როგორებიც დღემდე არსებულ კლასიკოსთა ცხოვრებისა და შემოქმედების მატთანეებში არასოდეს გამოყენებულა.

სხვადასხვა დროს გურამ რჩეულიშვილის ადგილსამყოფელის შესახებ ინფორმაციას ვიღებთ მისი მრავალრიცხოვანი ფოტოსურათებიდანაც. მისი მეგობრების, შოთა მირიანაშვილის, გურამ თიკანაძის და აგი აბაშიძის მიერ გადაღებულ ფოტოებს მწერლის მიერ მიწერილი აქვს ზუსტი თარიღები. გურამ რჩეულიშვილის პირად არქივში, მხატვრული თხზულებების, დღიურებისა და წერილების გარდა, დაცულია არაერთი მნიშვნელოვანი დოკუმენტი. ეს მასალა მწერლის ბიობიბლიოგრაფიას კიდევ უფრო გაამდიდრებს და ნათლად წარმოაჩენს, როგორი სისხლსავსე ცხოვრებით ცხოვრობდა ახალგაზრდა მწერალი.

§4. მოგონებები

მწერლის ცხოვრებისა და შემოქმედების მატთანისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს მის შესახებ არსებულ მოგონებებსა და დღიურებს, რადგან მათში დაცულია ბევრი ისეთი ინფორმაცია, რასაც პირადად მის ნაწერებში ვერ შევხვდებით. მწერლის დედის, მარიამ ნიჟარაძის დღიურებში ბევრი საინტერესო ცნობაა დაცული როგორც გურამ რჩეულიშვილის ცხოვრების, ისე მისი ამა თუ იმ ჩვეულების, თვისებისა და, ზოგადად, ხასიათის შესახებ.

გურამ რჩეულიშვილის ცხოვრებისა და შემოქმედების მატთანისთვის მნიშვნელოვანი წყაროა მწერლის დის - მარინე რჩეულიშვილის, უახლოესი მეგობრის ნუგზარ წერეთლისა და სხვა პირთა ვრცელი მოგონებები. ამიტომ ჩვენ ყურადღებით შევისწავლეთ და გავაანალიზეთ თითოეული მათგანი.

სტამბურად გამოქვეყნებული მოგონებების გარდა, გურამ რჩეულიშვილის შესახებ ფრაგმენტული მოგონებები ინტერნეტში განთავსებულ სხვადასხვა ცნობილ პირთა ინტერვიუებშიც გვხვდება.

თავი II. მხატვრული და დოკუმენტური ნარატივები და მათი ინტეგრაცია გურამ რჩეულიშვილთან

§ 1. მხატვრულ ტექსტებში ჩართული ტრადიციული დღიურები

მწერლის ცხოვრებისა და შემოქმედების მატთანე, ძირითადად, ეფუძნება დოკუმენტურ ტექსტებს. მხატვრულ თხზულებებთან მიმართებით, იგი იყენებს მეტატექსტურ და პარატექსტულ ინფორმაციას, მონაცემებს შემოქმედებითი ჩანაფიქრის გაჩენის, თხზულების დაწერისა და რედაქტირების დროის, ტექსტის გადამუშავებისა და სიცოცხლისდროინდელი პუბლიკაციების შესახებ. მე-19 საუკუნის ქართველ კლასიკოსთა ცხოვრებისა და შემოქმედების მატთანეების შედგენისას ინფორმაცია ძირითადად მოიპოვებოდა პირადი წერილ-ლებიდან და დღიურებიდან, მაგრამ გურამ რჩეულიშვილის შემოქმედება იმდენად ავტობიოგრაფიული ხასიათისაა, რომ ძალიან ხშირად მატთანისთვის მნიშვნელოვან ინფორმაციას ატარებს მხატვრული ტექსტებიც. ეს განსაკუთრებით ეხება 1956-1957 წლებში დაწერილ ნაწარმოებებს.

გურამ რჩეულიშვილის მოთხრობების უდიდესი ნაწილი ავტობიოგრაფიულია. განსაკუთრებით მდიდარ ინფორმაციას შეიცავს ავტორის შესახებ მის მიერ შექმნილი ჰიბრიდული - მხატვრულ-დოკუმენტური ტექსტები, რომლებშიც კომბინირებულია

მხატვრული და დოკუმენტური ნარატივები. მათ ავტორი „დღიურ-ამბებსა“ და „ამბავ-დღიურებს“ უწოდებს. ეს სახელები ზოგი ტექსტის სათაურშივეა გაჟღერებული, მაგრამ ზოგან მხატვრულ ტექსტში დღიური ისეა ჩართული, რომ მასზე არავითარი მინიშნება არ არის. „ამბავ-დღიურები“ და „დღიურ-ამბები“ მნიშვნელოვნად განსხვავდება მხატვრული დღიურებისაგან. „ამბავ-დღიურებს“ მწერალი უწოდებს ცხოვრებისეულ ამბებს, რომლებშიც რეალური პირებია ნახსენები, „დღიურ-ამბებს“ კი - ისეთებს, რომლებშიც გამოგონილი სიუჟეტი და მხატვრული პერსონაჟებია. სხვა მწერლებისგან განსხვავებით, გურამ რჩეულიშვილი ტექსტებთან ხშირად უთითებს არა მხოლოდ მათი დაწერის თარიღს, არამედ ზუსტ დროსაც, წუთების სიზუსტით.

დღიურებსა და ამბებს (მხატვრულ გამონაგონს) შორის თემატური კავშირი ყოველთვის მკაფიოდ არ შეიმჩნევა. ვფიქრობთ, მათი ერთმანეთთან დაკავშირება უფრო შინაგანი განწყობით უნდა იყოს გამოწვეული. ზოგჯერ დღიურის ფუნქციას დიალოგი ასრულებს. საინტერესოა ის, რომ მწერალი უმეტეს შემთხვევაში ჯერ დღიურს წერდა და შემდეგ ამბავს, თუმცა ზოგჯერ საპირისპირო მოვლენასთან გვაქვს საქმე.

ზოგჯერ მოთხრობას - ამბავს წინ უძღვის ჩანაწერი, რომლიდანაც ჩანს, რა ვითარებაში დაიწერა იგი. ეს ჩანაწერები ხშირად მატიანისთვის საინტერესო მასალას შეიცავს. ზოგჯერ მოთხრობებს არ აწერია, რომ დღიურსაც მოიცავს, მაგრამ ჩართულია ხოლმე რამდენიმე დღიურიც კი. მათგან ვიგებთ თუ როდის და სად იწერებოდა ეს ტექსტები.

§ 2. ავტორის სუროგატი გურამ რჩეულიშვილის მოთხრობებში

ჩატარებული კვლევები ცხადჰყოფს, რომ დოკუმენტური და მხატვრული ნარატივები გურამ რჩეულიშვილის ნაწერებში იმდენად მჭიდრო კავშირშია ერთმანეთთან, რომ თითოეული ტექსტის საგანგებო ანალიზი გახდა საჭირო მათში მწერლის ცხოვრებისეული დეტალების ამოსაცნობად.

მატიანეზე მუშაობისას ძალზე მნიშვნელოვანია იმის გარკვევა, თუ რომელი პერსონაჟები წარმოადგენენ მწერლის ალტერ ეგოს. სხვაგვარად, მოთხრობაში გადმოცემული ამბები მწერლის ცხოვრების მატიანეში ვერ აისახება. ავტორის ალტერ-ეგოს, მისი სუროგატის შემოყვანა მხატვრულ ტექსტში ლიტერატურული ხერხია, რომელიც

გულისხმობს მხატვრული პერსონაჟის, მეტწილად პროტაგონისტის, შექმნას ავტორის ხასიათის, შეხედულებებისა და ბიოგრაფიული დეტალების მიხედვით. ეს პერსონაჟი ხშირად მთხრობელია. იგი შეიძლება ატარებდეს ავტორის სახელს, თუმცა ეს აუცილებელი არ არის.

გურამ რჩელიშვილის მოთხრობების უდიდესი ნაწილის პროტაგონისტები ძალიან ჰგვანან საკუთარ ავტორს გარეგნობით, ხასიათით, შეხედულებებითა და ბიოგრაფიული დეტალებით. ამ სუროგატთა ერთი ნაწილი ავტორის სახელს ატარებს, მეორე ნაწილი - მის მიერ თავისი ალტერ-ეგოსთვის საგანგებოდ შერჩეულ რომელიმე სხვა სახელს, მესამე კი - ნებისმიერ სახელს, მაგრამ მსგავსება ავტორთან ზუსტად ისეთივეა, როგორც სხვა დანარჩენ შემთხვევებში. 1956-1957 წლებში გურამ რჩელიშვილის მიერ დაწერილ ათ მოთხრობაში ავტორის სუროგატი არის ცქიტო: ექვსში - ვაჟა ჯანდიერი, 1956 წლის 1 და 3 ნოემბრის მოთხრობებში ერთგან ვამეხ ჯანდიერი, 1956-1959 წლების 24 მოთხრობასა და ნოველების ციკლში კი - გურამი.

როგორც ჩანს, ამ სახელების, ყველაზე მეტად კი „ვამეხისადმი“ ავტორს განსაკუთრებული დამოკიდებულება ჰქონდა. მას მეგობრები ზოგჯერ ასე ეძახდნენ და ძალიან მოსწონდა. მწერლის დის კომენტარებიდან ირკვევა, რომ ეს სახელი მწერლისთვის თავის მეგობარს - გურამ გეგეშიძეს შეურქმევია მცინვარწვერზე ლაშქრობის დროს. მწერლის არქივში ამ სახელით ხელმოწერილი მისი ერთი პირადი წერილიც ინახება, ნუგზარ წერეთლისთვის გაგზავნილი.

იმ ფაქტზე, რომ ყველა ეს პერსონაჟი ავტორის სუროგატებია, მიგვანიშნებს არქივში დაცულ ხელნაწერებზე დაკვირვებაც. მოთხრობის „პირველად ტრამალებში“ ავტოგრაფში ერთგან გაპარულია სახელი „გურამი“ „ვაჟას“ ნაცვლად, მოთხრობის „მე ახლა ბედნიერი კაცი ვარ“ თეთრ ავტოგრაფში „გურამი“ შეცვლილია „ვაჟათი“, შავ ავტოგრაფებში კი ზოგჯერ სახელ „გურამთან“ ერთად გაპარულია გვარიც - „რჩელიშვილი“. ამაზევე მიგვანიშნებს მოთხრობა „ბატონო ტელემხედველებო“, რომელშიც ვკითხულობთ, რომ მის მოთხრო-ბებში ავტორი ხან ვაჟა ჯანდიერია, ხან გიო და ხანაც მოხუცი ქიტესა. კავშირს საკუთარ პერსონაჟებთან, როგორც ჩანს, დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა მწერლისთვის. ამიტომ, როდესაც ჟურნალ „ცისკრის“ რედაქციამ დააპირა მოთხრობაში „სიკვდილი მთებში“ ავტორის სურო-გატის - გურამის სახელის შეცვლა, იგი არ დათანხმდა.

თავი III. უახლესი მეთოდები და მასალის ფუნდამენტური კვლევა
§ 1. გურამ რჩეულიშვილის სიცოცხლისდროინდელი პუბლიკაციების
ავთენტურობის საკითხი

მწერლის შემოქმედების შესასწავლად დიდი მნიშვნელობა აქვს არა მარტო ავტოგრაფებს, არამედ სიცოცხლისდროინდელ გამოცემებს. ამათგან ავტოგრაფი უფრო სანდოა, რადგან მასში გამორიცხულია რედაქტორისა და ცენზორის ჩარევა. თუმცა სიცოცხლის-დროინდელ გამოცემების სანდოობაზე დიდად არის დამოკიდებული ნებისმიერი, განსაკუთრებით კი, ახალგაზრდა მწერლის წარმატება. გურამ რჩეულიშვილის სიცოცხლეში მისი მხოლოდ რამდენიმე მოთ-ხრობა დაიბეჭდა ჟურნალ „ცისკრში“: 1957 წლის „ცისკრის“ პირველ ნომერში ხუთი მოთხრობა: „სიყვარული მარტის თვეში“, „შემოდგომა ბაბუა კოტესი“, „ნელი ტანგო“, „სათაგური“ და „თვირთვილა“, 1957 წელს „ცისკრის“ მესამე ნომერში - „უსახელო უფლისციხელი“, 1958 წლის „ცისკრის“ მესამე ნომერში - „სიკვდილი მთებში“.

კვლევისას ჩვენი მიზანი იყო გურამ რჩეულიშვილის ავტოგრაფების შედარება მის სიცოცხლისდროინდელ პუბლიკაციებთან, რათა დაგვედგინა ბეჭდვისას განხორციელებული ცვლილებების ხასიათი და პუბლიკაციების ავთენტურობა. იმისათვის, რომ განგვე-საზღვრა, რა ცვლილებები განიცადა გურამ რჩეულიშვილის ნაწერ-ებმა ავტორის სიცოცხლეშივე განხორციელებული მათი პირველი პუბლიკაციისას, ისტორიულ-შედარებით მეთოდს მივმართეთ და ერთმანეთს შევუპირისპირეთ გამოქვეყნებული ტექსტები და ავტო-გრაფები.

შედარებისას გამოიკვეთა, რომ რედაქციამ ამ ტექსტებში ორთოგრაფიულ და პუნქტუაციურ შეცდომებთან ერთად ზოგან ავტორის სტილიც შეასწორა. მოთხრობიდან „შემოდგომა ბაბუა კოტესი“ ამოღებულია დღიური, რომელიც მოთხრობის შესავალს წარმოადგენს, ხოლო მოთხრობიდან „სიყვარული მარტის თვეში“ - ეპიგრაფად წამძღვარებული ამონარიდები გალაკტიონ ტაბიძისა და სერგეი ესენინის ლექსებიდან. „ნელი ტანგო“ პუბლიკაციაში აღარ გვხვდება ავტოგრაფის თავფურცელზე ეპიგრაფად წამძღვარებული ტექსტი, ასევე მოთხრობის დასასრულს პერსონაჟის ფიქრების ამსახველ მნიშვნელოვანი ეპიზოდი. „თვირთვილადან“ ამოღებულია მოთ-ხრობის შესავალი, როგორც საბჭოური სასამართლოს სამხილი. „სა-თაგურში“ ქვესათაური „შეწყობილი ოჯახი“ შეცვლილია

„ოჯახური იდილით“, „უსახელო უფლისციხელის“ პუბლიკაციაში ამოღებ-ულია მწერლის ალტერ-ეგოს მიერ უფლისციხის კედლებზე შემჩნე-ული წარწერების ეპიზოდი. მოთხრობის „სიკვდილი მთებში“ პუბ-ლიკაციის კვლევისას გამოვლინდა მხოლოდ სტილური შესწორებები და, რაც ყველაზე მეტად გასაკვირია, ისეთი შემთხვევებიც, როცა მწერლის მიერ სწორად გამოყენებული ლექსიკური ერთეულები ბარბარიზმებით არის ჩანაცვლებული.

სიცოცხლისდროინდელ პუბლიკაციებად მივიჩნიეთ „ცისკრის“ 1960 წლის აგვისტოს ნომერში გურამ რჩეულიშვილის გარდაცვალების შემდეგ დაბეჭდილი ორი მოთხრობა: „ირინა და მე“ და „ალავერდობა“. მართალია, ავტორი მათ გამოქვეყნებას ვერ მოესწრო, მაგრამ ყველაზე დიდი უთანხმოება გარდაცვალებამდე რამდენიმე დღით ადრე „ცისკრის“ რედაქციასთან სწორედ იმის გამო შეემთხვა, რომ ტექსტში მისთვის მიუღებელი ცვლილებები შეჰქონდათ. მიუხედავად იმისა, რომ მწერალი არ იზიარებდა რედაქციის მიერ მის ტექსტებში შეტანილ ცვლილებებს, ის ინფორმირებული იყო, როგორი სახით აპირებდნენ მათ ბეჭდვას და პროტესტის ნიშნად მასალა რედაქციიდან არ წაუღია. შესაბამისად, ამ პუბლიკაციებშიც იმავე დოზით არის გათვალისწინებული ავტორის მოთხოვნები, როგორც წინა წლებისაში.

„ალავერდობიდან“ არა მხოლოდ ამოღებულია სიტყვები და ფრაზები, არამედ სრულიად ახალი პასაჟებია ტექსტში ჩართული. ცენზურისათვის მიუღებელი აღმოჩნდა როგორც საბჭოთა კოოპერატივის ნაწარმის უხარისხობის ხაზგასმა, ისე მთავარი გმირის ექსცენტრიული ბუნებაც, რომელიც საბჭოთა ადამიანის ხასიათს არ შეესაბამებოდა. რედაქციამ შეცვალა „ირინა და მე“ სათაური, მოთხრობის ექსპოზიცია და ფინალი, როგორც ცენზურისათვის იდეოლოგიურად მიუღებელი პასაჟები.

კვლევის შედეგად გაირკვა, რომ რედაქტორები არ ერიდებოდნენ ახალგაზრდა მწერლისთვის ტექსტების ჩასწორებას, ამიტომაც სიცოცხლისდროინდელი არც ერთი პუბლიკაცია არ ემთხვევა ავტო-გრაფებს. ისინი ავთენტური სახით პირველად მწერლის დის მიერ მოამზადებულ ექვსტომეულში გამოქვეყნდა.

§ 2. გურამ რჩეულიშვილის ხელწერის სპეციფიკა

გურამ რჩეულიშვილის არქივში დაცულია სხვადასხვა საწერი საშუალებებითა და განსხვავებული მასალით შესრულებული მისი

ათასზე მეტი ხელნაწერი. იგი საწერ მასალად იყენებდა თაბახისა და ბლოკნოტის ფურცლებს, უბის წიგნაკებს, თორმეტფურცლიან ცალხაზიან და უჯრედებიან რვეულებსა და მათ გარეკანს, დეპეშის ბლანკს და სხვ. მინაწერები გაკეთებულია ფოტოებზე და ზოგიერთ საბუთზეც კი, ძირითადად წერდა ფურცლის ორივე მხარეს, მუდმივი კალმით, ღია ან ლურჯი მელნით, აგრეთვე ქიმიური ან უბრალო ფანქრით. მისი ნაწერები ფურცელზე სრულად არის განფენილი და გრაფემების თანმიმდევრობა წარმოსახვით საწერ ხაზს ზუსტად არ მიჰყვება, რაც მათ ამოკითხვას ართულებს.

გურამ რჩეულიშვილს საგანგებოდ შემუშავებული ხელწერა აქვს. ეს არ არის ასო-ნიშანთა ის მოხაზულობები, რომლებსაც სკოლაში ასწავლიდნენ. მას საკუთარ კალიგრაფიაზე საგანგებოდ აქვს ნაფიქრი და ნამუშევარი. ამაზე მიგვანიშნებს თუნდაც ვერტიკალურად განფენილი საოცრად ლამაზი „ლ“ გრაფემა, რომელიც ხელნაწერის ზერელე გადათვალიერების დროსაც კი იპყრობს ყურადღებას. ცალკეული გრაფემის გაფორმების საინტერესო შემთხვევები გვაქვს ასო-ნიშან „ტ“-სთან მიმართებით. 1956 წლის ნოემბერში მოთხრობის „პირველად ტრამალებში“ სათაურში გამოჩნდა გრაფემა „ტ“-ში ჩახატული ადამიანის სახე, 1957 წლიდან კი ასეთი რამ გახშირდა და თეთრ ავტოგრაფებშიც არაერთგან გაჩნდა.

1956-57 წლების ხელწერა შემდეგი წლების ნაწერებისაგან განსხვავდება მომსხო, მოგრძო, დიდი ზომის გრაფემებით. მომდევნო წლების ხელწერის წაკითხვა ხშირად ჭირს. განსაკუთრებული სირთულე ტექსტების ამოკითხვისას უკავშირდებოდა გაკრული ხელით წერისას გრაფემების ერთმანეთთან მიმსგავსებას, შერწყმას ან მაიდენტიფიცირებელი ნიშნების დაკარგვას.

გურამ რჩეულიშვილის საარქივო მასალებზე მუშაობისას, ბუნებრივია, საჭირო გახდა, რომ გულდასმით შეგვესწავლა მისი ხელწერა. ამისათვის საგანგებოდ შევქმენით მისთვის დამახასიათებელ გრაფემათა ტიპურ და ატიპურ მოხაზულობათა ცხრილები, მაგრამ ზოგ შემთხვევაში კალიგრაფია იმდენად უჩვეულო იყო, რომ ეს ცხრილებიც ვერ გვეხმარებოდა და მივმართავდით კონტექსტური და გარეტექსტური ანალიზის მიკრომეთოდებს.

სირთულეებს იწვევდა ისიც, რომ გურამ რჩეულიშვილი შავ ავტოგრაფებში იშვიათად იყენებს პუნქტუაციის ნიშნებს, ან, როგორც წესი, მათ წერს არა სიტყვის ბოლოს, არამედ მომდევნო სიტყვის წინ. დაუსრულებელი ნაწარმოებების ფრაგმენტებში კონსტექსტის გამოყე-

ნება სიტყვის ამოსაკითხად არ ხერხდებოდა იმის გამო, რომ აზრი დაუსრულებელი ან გაუმართავი იყო და, როდესაც ამას ზედ ერთვოდა ხელწერის სპეციფიკიდან გამომდინარე სირთულეებიც, ამოკითხვა კიდევ უფრო ძნელდებოდა. მიუხედავად ამისა, უახლესი მეთოდებისა და ტექნოლოგიების გამოყენებით შესაძლებელი გახდა ტექსტების ისეთი პასაჟების იდენტიფიცირებაც, რომლებზეც მწერლის თხზულებათა გამოცემებში ამოუკითხაობის გამო ფრჩხილებში ჩასმული მრავალწერტილით, ან ტირით იყო მინიშნებული.

ნებისმიერი მწერლის ავტოგრაფებში შეხვდებით გადახაზულ სიტყვებს და, ბუნებრივია, გურამ რჩეულიშვილთანაც, მაგრამ მასთან გადახაზული სიტყვების გარდა, გვხვდება, როგორც თავად იტყოდა, „შანსიანად“, სრულ გაურჩევლობამდე გადახაზული მონაკვეთებიც. პარალელური ხაზებით გადაფარული ტექსტების უმრავლესობის ამოკითხვა მხოლოდ მაღალი ხარისხის ციფრული ასლების გამოყენებითა და დიდი ძალისხმევით გახდა შესაძლებელი, რადგან ეს ტექნოლოგია საშუალებას გვაძლევდა ერთმანეთისაგან გაგვემიჯნა ნაწერის ორი შრე და ამოგვეკითხა გადახაზული ქვედა ფენა.

§ 3. დათარიღება

ცხოვრებისა და შემოქმედების მატრიანეში მასალა ლაგდება ქრონოლოგიური პრინციპით. ამიტომ უკიდურესად მნიშვნელოვანია, რომ მასში შესატანი ინფორმაცია მიახლოებით მაინც იყოს დათარიღებული. სწორედ ამიტომ მატრიანის შედგენისას კვლევის ერთ-ერთი წამყვანი მიმართულება დათარიღებაა. თარიღდება როგორც უთარიღო ტექსტები, ისე ცხოვრებისეული მოვლენები.

თანამედროვე ტექსტოლოგიაში თანდათან სულ უფრო ფართოდ გამოიყენება კორპუსული კვლევის მეთოდი. ჩვენ შემთხვევაში უმთავრეს საკვლევ ბაზას წარმოადგენდა გურამ რჩეულიშვილის თხზულებათა ექვსტომეული. აქედან ვაგროვებდით ინფორმაციას წერილების დასათარიღებლად და პირთა იდენტიფიცირებისათვის, დამატებით ინფორმაციას კი ვპოულობდით სხვადასხვა წყაროსა და სამიეზო სისტემის გამოყენებით.

გურამ რჩეულიშვილის ცხოვრებისა და შემოქმედების მატრიანის შედგენაში მნიშვნელოვნად გვეხმარებოდა მისი პირადი წერილების დათარიღება. კორპუსული კვლევის საშუალებით მოხერხდა არაერთი

ბარათის დათარიღება ან დროის დაზუსტება. წერილების დათარიღება, თავის მხრივ, ნიშნავს არა მხოლოდ თავად ამ ფაქტის - წერილის დაწერის დროის განსაზღვრას, არამედ მასში გადმოცემული მთელი ინფორმაციის დროის ზედა ან ქვედა ზღვრისა და ზოგჯერ ზუსტი თარიღის დადგენასაც.

ტექსტის დათარიღებისათვის ზოგჯერ მეცნიერები იყენებენ ავტორის ხელწერას და საწერი მასალის მახასიათებლებს. ეს მეთოდი მხოლოდ მიახლოებით დათარიღების საშუალებას გვაძლევს და ნაკლებ სარწმუნოა, რომ მათი საშუალებით ტექსტი წლისა და თვის სიზუსტით დავათარიღოთ. ამიტომ უმჯობესია კომპლექსური კვლევის ჩატარება და დაყრდნობა ნაწარმოებში მოხსენიებულ რეალიებზე, რომლებიც გარკვეულ ისტორიულ მოვლენებს უკავშირდება. სწორედ, კომპლექსური კვლევის ჩატარების შედეგად შევძელით დაგვედგინა რამდენიმე უსათაურო მოთხრობის დაწერის ქვედა ზღვარი.

მწერლის ცხოვრებისა და შემოქმედების მატიანის შედგენაში მნიშვნელოვნად დაგვეხმარა მისი პირადი წერილების დათარიღება. ხოლო პირადი წერილების დათარიღებაში დიდი დახმარება გაგვიწია თვითონ წერილში არსებულ სხვადასხვა ხასიათის ინფორმაციაზე აქცენტის გაკეთებამ. ასე დავათარიღეთ მწერლის მიერ დისტვის მოსკოვიდან გაგზავნილი ბარათი, მამის მიერ მოსკოვში მწერლისთვის მიწერილი წერილი, დავაზუსტეთ მარინე რჩეულიშვილის მიერ ძმისთვის დუშეთის სამხედრო ნაწილში გაგზავნილი ბარათის დაწერის თარიღი, ნუგზარ წერეთლის მიერ მოსკოვში მიწერილი ბარათის დაწერის თარიღი და სხვ.

მწერლის შესახებ საგულისხმო ინფორმაციას ვაწყდებით არა მხოლოდ მის მიერ ან მისთვის გაგზავნილ პირად წერილებში, არამედ ნათესავების ერთმანეთთან მიმოწერაშიც. ბევრი ასეთი წერილიც უთარიღო იყო და მათი დათარიღება მხოლოდ კვლევის შედეგად გახდა შესაძლებელი. ასევე დღიურების ჩანაწერების დათარიღება დაგვეხმარა მათში მოხსენიებული მოვლენების დათარიღებაშიც.

§ 4. პირთა იდენტიფიკაცია

მწერლის ცხოვრებისა და შემოქმედების მატიანეში შესატან ანოტაციებში ხშირად გვხვდება ისეთი სახელები, მეტსახელები და სხვადასხვა სახის მინიშნებები პიროვნებებზე, რომელთა ვინაობაც მკითხველთა უმრავლესობისთვის შეიძლება უცნობი იყოს. გურამ

რჩეულიშვილის თხზულებათა სრული კრებულის გამომცემელს, მარინე რჩეულიშვილს, ჰქონდა ინფორმაცია მწერლის არა მხოლოდ ნათესავებზე, არამედ მეგობრებზე, თანამშრომლებსა და ნაცნობებზეც და ამ ინფორმაციის დიდი ნაწილი შეტანილია ტექსტებისთვის დართულ შენიშვნებში, მაგრამ მწერლის ცხოვრებისა და შემოქმედების მატანეში შესატან მასალაში შეგვხვდა ისეთი გვარ-სახელებიც, რომელთა იდენტიფიცირებაც საჭირო გახდა.

კვლევის მეშვეობით შევძელით გურამ რჩეულიშვილის ტექსტებში უცნობი ფილმის, ან ნაწარმოების სათაურში ნახსენები სახელებისა და გვარების იდენტიფიცირებაც და გავარკვიეთ, საუბარი იყო ისტორიულ პირებზე თუ პერსონაჟებზე. რაკი მწერლის ნაწერების უმეტესობა ავტობიოგრაფიულია, საჭირო გახდა რეალური პიროვნებების იდენტიფიკაცაც. მეტსახელებისა და სხვადასხვა მინიშნების საფუძველზე ამოვიცანით გურამ რჩეულიშვილის მხატვრულ ნაწერებში, დღიურებსა თუ წერილებში მოხსენიებული მწერლის მეგობრები, ახლობლები და სხვადასხვა სოციალური წრის წარმომადგენლები.

თავი IV. მოვლენებით აღსავსე ცხოვრების ანარეკლი მწერლის თხზულებებში

§1. ურთიერთობები

გურამ რჩეულიშვილი სისხლსავსე, საინტერესო ცხოვრებით ცხოვრობდა. დღიურში ერთგან აღნიშნავდა კიდეც, იმდენი რამ ხდება ჩემს ირგვლივ, რომ ყველაფრის რეფლექსირებას და ჩაწერას ვერ ვასწრებო. საარქივო მასალების კვლევა დაგვეხმარა დაგვედგინა თუ რა დროს სად იმყოფებოდა მწერალი, ვინ გაიცნო, რომელი სოციალური ფენის ადამიანებთან ჰქონდა ურთიერთობა, როგორ ურთიერთობდა სრულიად უცნობ ადამიანებთან, როგორ აღმოჩნდებოდა თითქმის ყოველთვის მისდაუნებურად ყურადღების ცენტრში და არაორდინალური ხასიათის გამო ხშირად უსიამოვნებებშიც ეხვეოდა.

§ 2. კულტურული ცხოვრება

გურამ რჩეულიშვილის ნაწერებიდან, დღიურებიდან და წერილებიდან იკვეთება მისი დიდი ინტერესი ლიტერატურისა და ხელოვნების სხვადასხვა დარგის მიმართ. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია, კონკრეტულად როდის რას კითხულობდა, სად

რომელ წარმოდგენებს, კინოფილმებსა და კონცერტებს ესწრებოდა, რომელ გალერეებს სტუმრობდა და რა შთაბეჭდილებები რჩებოდა ყოველივე ამის შემდეგ.

თავი V. გურამ რჩელიშვილის შემოქმედება მსოფლიო ლიტერატურულ კონტექსტში

§ 1. ინტერტექსტები

მწერლის შემოქმედებითი სამყარო ძალზე ფართო იყო. ის ორიგინალში კითხულობდა ქართულ, რუსულ და ნაწილობრივ გერმანულ მწერლობას, სხვა უცხოენოვან თხზულებებს კი - ქართულ და რუსულ თარგმანებში. დღიურებსა და წერილებში ხშირად შეხვდებით მწერლის გამონათქვამებს ლიტერატურისადმი მისი დამოკიდებულების შესახებ და მათში არ ჩანს არავითარი საზღვრები, ქართული და უცხოური ერთმანეთის გვერდიგვერდ განთავსდება.

მას მოღვაწეობა მოუხდა საბჭოთა რეჟიმის „დათბობის“ პერიოდში, როცა ოდნავ შემსუბუქდა აკრძალვა ევროპული და ამერიკული ლიტერატურის თარგმნაზე და ქართველ მკითხველს საშუალება მიეცა გასცნობოდა მის თანამედროვე უცხოელ ავტორთა შემოქმედებას. გენისოთა ქმნილებების კითხვა რჩელიშვილს ეხმარებოდა თვითშემეცნებაშიც. წაკითხულის გააზრებისას მწერალი ხშირად პოულობდა თხზულების პერსონაჟთა მსგავსებას თავის ნაცნობ-მეგობრებთან, წიგნის სიუჟეტური გარემოსას კი - ქართულ რეალობასთან.

მხატვრული ლიტერატურის ფურცლებზე გაცნობილი გმირები მწერლისთვის არანაკლებ ხელშესახებნი და „ნამდვილნი“ ჩანან, ვიდრე რეალურად არსებული გარემო. კვლევამ გვიჩვენა, რომ კლასიკოსთა თხზულებებისა და მისი თანამედროვე მსოფლიო ლიტერატურის კითხვა და რეფლექსირება მრავალფეროვან კვალს ტოვებდა გურამ რჩელიშვილის შემოქმედებაში.

მწერლის არაერთი ნაწარმოების შინაარსი ინტერტექსტებთან არის შერწყმული. ზოგი თხზულების შინაარსი მთლიანად ინტერტექსტზეა დამყარებული. მის ნაწერებში გვხვდება როგორც პირდაპირი ციტირებები, ისე შედარებები და ალუზიები. ისინი ტექსტებში სხვადასხვა ფუნქციით არის გამოყენებული: ხან ეპიგრაფად უძღვის ნაწარმოებს, ხან რაღაც თემაზე ან მხატვრულ სახეზე მისანიშნებლად, ზოგან კი მთელი ნაწარმოები სხვა ტექსტის გამომახილია.

§ 2. მწერლის ლიტერატურული შეხედულებები

გურამ რჩეულიშვილის ლიტერატურული შეხედულებები კარგად ჩანს მის დღიურებსა და ჩანაწერებში და ასევე ოჯახის წევრებისა და მეგობრებისათვის გაგზავნილ ბარათებში. მაგრამ მიუხედავად ამისა, მას თავადაც ესმოდა, რომ ეს მისი სუბიექტური დამოკიდებულება იყო და არა კომპეტენტური მეცნიერული აზრი. დღიურებსა და წერილებში ხშირად შეხვდებით მწერლის გამონათქვამებს ლიტერატურისადმი მისი დამოკიდებულების შესახებ. თავისი თანამედროვე ევროპული და ამერიკული ლიტერატურის საოცარი დახვეწილობის მიუხედავად, გურამ რჩეულიშვილს არ მოსწონს, რომ მასში ემოცია მთლიანად ჩაანაცვლა ინტელექტმა. ერთდერთი, რითაც პერსონაჟები რეაგირებენ მწარე რეალობაზე, არის ირონია. მწერალი ხედავს, რომ ეს ეპოქის დაღია. საზოგადოება დგას „უშნოდ დაჰკვიანების“ საფრთხის, ხელოვნება კი ამ მდგომარეობაში მყოფი ადამიანების ასახვის წინაშე და ამ დინებაში მოქცეულები სასიკეთო გავლენას ვეღარ ახდენენ ერთმანეთზე.

მწერლისთვის, რომელიც ხედავდა, რომ საბჭოთა ხელისუფლებამ ხელოვნება პარტიის მეხოტბედ აქცია და რომელიც, ამასთანავე, კარგად იცნობდა ამგვარი შეზღუდვებისაგან თავისუფალ, თანადროულ მსოფლიო ლიტერატურას, ძნელი იქნებოდა არ მოქცეულიყო ამ უკანასკნელის გავლენის ქვეშ. მართალია, გურამ რჩეულიშვილი მოხიბლული იყო ევროპული და ამერიკული ხელოვნების „ტაქტით, გემოვნებითა და არაზედმეტობით“, მაგრამ არ იყო ამ ხიბლით დაბრმავებული. იგი კარგად ხედავდა აკრძალულის მაცდუნებელ მიმზიდველობაზე წამოგების საფრთხეს და ახერხებდა მისთვის თავის არიდებას. ამაში მწერალს, პირველ რიგში, ის ეხმარებოდა, რომ ჯანსაღად აფასებდა როგორც ქართული, ისე უცხოური ლიტერატურის ავ-კარგს. მას ვერ თრგუნავდა ის, რომ მცირე ერის შვილი იყო, როგორც მწერალს, ამის გამო არ უჩნდებოდა არასრულფასოვნების კომპლექსი. რამდენადაც ახალგაზრდა მწერალი კარგად აცნობიერებდა თავისი შემოქმედებითი სივრცის გახსნილობას, გასაკვირი არ არის, რომ იგი ბევრს ფიქრობდა და წერდა ქართული და მსოფლიო ლიტერატურის ურთიერთმიმართებაზეც. მიაჩნდა, რომ ჩვენი მწერლობა მსოფლიო ლიტერატურის ორგანული ნაწილია და „დიდი საერთო აქვს სხვა ქვეყნების კლასიკასთან“.

კვლევის მიმდინარეობისას თვალი გავადევნეთ იმას, თუ რა სახის გავლენებზე შეიძლება იყოს საუბარი გურამ რჩეულიშვილის შემოქმედებასთან მიმართებით და რა აზრის იყო თავად ასეთ გავლენებზე. მისი აზრთ, გავლენა მაშინ არის ცუდი, როცა მექანიკურად ბაძავ და რასაც აკეთებ, ის გათავისებული არ გაქვს, გარეგნული მხარე შეიძლება ვინმესგან გადმოიღო, მაგრამ შინაგანი შენგან უნდა მოდიოდეს.

დასკვნები

კვლევის შედეგად დავადგინეთ, რომ გურამ რჩეულიშვილის მოთხრობების უდიდესი ნაწილი ავტობიოგრაფიულია. კვლევამ ასევე დაგვარწმუნა, რომ მატთანისთვის განსაკუთრებით მდიდარ ინფორმაციას შეიცავს ავტორის მიერ შექმნილი ჰიბრიდული მხატვრულ-დოკუმენტური ტექსტები, რომლებშიც კომბინირებულია მხატვრული და დოკუმენტური ნარატივები: „დღიურ-ამბები“ და „ამბავ-დღიურები“.

რაკი მწერლის მატთანეზე მუშაობისას ძალზე მნიშვნელოვანია იმის გარკვევა, თუ რომელი პერსონაჟები წარმოადგენენ ავტორის ალტერ - ეგოს, დავადგინეთ გურამ რჩეულიშვილის ნაწერებში ავტორის სუროგატი. გამოვიკვლიეთ, გურამ რჩეულიშვილის სიცოცხლის-დროინდელი პუბლიკაციების ავთენტურობის საკითხი და მივედით იმ დასკვნამდე, რომ მწერლის სიცოცხლისდროინდელი პუბლიკაციები არაავთენტურია.

სადისერტაციო ნაშრომის ფარგლებში ჩატარებული კვლევების შედეგად ამოვიკითხეთ ხელნაწერთა გაურკვეველი ადგილები, დაზუსტდა ტექსტები, დათარიღდა არაერთი პირადი წერილი და მხატვრული ტექსტი, დადგინდა თხზულებებში მოხსენიებულ პირთა ვინაობა. გარდა ამისა, ტექსტოლოგიური კვლევის პროცესში გამოიკვეთა ისეთი მასალა, რომელმაც საშუალება მოგვცა, უფრო ღრმად შეგვესწავლა მწერლის შემოქმედების არაერთი ასპექტი. გამოვიკვლიეთ რაოდენ სისხლსავსე ცხოვრებით ცხოვრობდა გურამ რჩეულიშვილი, როგორი ფართო იყო მისი ნაცნობ-მეგობრების წრე, რა სახის ლიტერატურას კითხულობდა და რა კულტურულ ღონისძიებებს ესწრებოდა.

ტექსტოლოგიური კვლევის პროცესში გამოიკვეთა ისეთი მასალა, რომელმაც საშუალება მოგვცა, უფრო ღრმად შეგვესწავლა მწერლის შემოქმედების ზოგიერთი ასპექტი, მაგალითად, საბჭოთა

კონიუნქტურის კვალი მის საჟურნალო პუბლიკაციებში და უცხოური ლიტერატურის ინტერტექსტები მის მხატვრულ თხზულებებში.

სადისერტაციო ნაშრომის ძირითადი დებულებები ასახულია:

პუბლიკაციებში

1. გურამ რჩეულიშვილის ავტოგრაფებისა და სიცოცხლისდროინდელი პუბლიკაციების შედარებითი ტექსტოლოგიური ანალიზი, საერთაშორისო კონფერენციის „არქივთმცოდნეობა, წყაროთმცოდნეობა - ტენდენციები და გამოწვევები“ მასალები, თბილისი, 2018.
2. The Importance of Dating Events for Biobibliography (According to Guram Rcheulishvili's Works and Archival Materials), Journal of Advanced Research in Humanities and Social Science, Volume 6, Issue 2 - 2019, Pg. No. 1-4.
3. Personal Archives and Life and Work Chronologies of Writers, Litinfo: Georgian Electronic Journal of Literature, v. 12, 2018.
<https://www.litinfo.ge/vol-12/contents-12.html>

საერთაშორისო ფორუმებზე წაკითხულ მოხსენებებში

1. კვლევები გურამ რჩეულიშვილის ცხოვრებისა და შემოქმედების მატანისათვის, ახალგაზრდა მეცნიერთა საერთაშორისო სიმპოზიუმში ჰუმანიტარულ მეცნიერებებში, თბილისი, 2017.
2. გურამ რჩეულიშვილის ავტოგრაფებისა და სიცოცხლისდროინდელი ბეჭდური წყაროების შედარებითი ტექსტოლოგიური ანალიზი, საერთაშორისო კონფერენცია: არქივთმცოდნეობა, წყაროთმცოდნეობა - ტენდენციები და გამოწვევები, თბილისი, 2018.
3. გურამ რჩეულიშვილის ციფრული არქივი და ტრანსკრიპტის შექმნის სირთულეები, მეოთხე საერთაშორისო კონფერენცია არქივთმცოდნეობა, წყაროთმცოდნეობა - ტენდენციები, გამოწვევები. თბილისი, 2019.
4. მწერლის ცხოვრებისა და შემოქმედების მატანე და პირთა იდენტიფიკაციის საკითხი, მეოთხე საერთაშორისო კონფერენცია: ისტორია, ხელოვნება, ლიტერატურა და კულტურა შავი ზღვის რეგიონსა და კავკასიაში, თბილისი, 2019.

**LEPL Iakob Gogebashvili
Telavi State University**

with the right of the manuscript

Maia Jangidze

**Textual Studies for the Chronicle of Guram Rcheulishvili's Life and Creative
Work**

Specialty

Textual scholarship and Editorial Studies

**Thesis By The Doctor Of Philology (1005) To Receive The
Academic Degree**

A B S T R A C T

Telavi

The work has been fulfilled at the Department of Philology of the Faculty of Humanities of the LEPL Iakob Gogebashvili Telavi State University

Scientific Supervisors:

Maia Ninidze, Doctor of Philology, Invited Professor

Ketevan Gigashvili, Doctor of Philology, Professor

Assessors:

Charlotte Kvantaliani, Doctor of Philology

Ia Ghadua, Academic Doctor

The defense of the thesis will be held at ____ _____ ____ in 2019, at the session of the Dissertation Board of the Faculty of Humanities of the LEPL Iakob Gogebashvili Telavi State University, building ____ , auditorium____ .

Address: #1, Kartuli Universiteti Street, Telavi 2200.

Tel.: +995 350 27 24 01

The thesis can be found at the Telavi State University Library and website: <http://tesau.edu.ge>

Scientific Secretary of the Dissertation Board, Doctor of Philology,

General Outline of the Thesis

Urgency of the research issue: Chronicles of life and creative work, that is bibliographies, are some of the most comprehensive reference books on personalities. They list the life and professional activities of the prominent writers, artists, composers, public and political figures in a chronological order. Nevertheless, these publications are not limited to the description of the biography of a single individual, because the material presented there almost always reflects the era and possesses wide historical and cultural values.

In 2014, a team of scientists introduced an innovative approach – integration of the process of composing of the chronicles with the textual studies. The new chronicles are accompanied by scientific apparatus with references to sources that rely on information entered into annotations. In addition, the scientific apparatus contains rubrics: attribution, dating, identification and annotation of persons. Accordingly, along with the important facts about the life and work of the writer, the reader is provided with all the additional information related to this annotation. This kind of academic apparatus makes the chronicles even more interesting and significant for scientists.

The integration of the creation of the chronicle with the fundamental research has yielded such a good result that a desire to create the chronicles of life and creative works of other Georgian classics has emerged. It is especially urgent to create the chronicles of the writers of the 20th century, since the existing living information about the prominent people is gradually lost after their death. It is important that the chronicles of their lives and creative works and their complete biographies are created during the lives of their contemporaries, when there are more means for acquiring information from acquaintances and relatives as well as for gathering and preserving sources and documents.

This paper presents the researches that have been conducted to create the chronicles of life and creative works one of the most prominent representatives of the modern Georgian literature, Guram Rcheulishvili. The scientific research outlined in the work was preceded by the digitalization and cataloguing of the author’s archive.

As for the significance of Guram Rcheulishvili’s creativity and the relevance of its study: there was no significant study conducted regarding the 20th-century Georgian literature that would not discuss his works. “Salamura” (The Flute Player) was published in the collection “10 Best Georgian Stories” in 2005, “Alaverdoba” (The Festival of Alaverdi Church) – in the edition “20 Best Georgian Stories of All Time” – in 2008, “Sikvdili Mtebshi” (The Death

in the Mountains) – in the two-volume edition “Literary Masterpieces”, in 2009, and “Babua Kotes Shemodgoma” (Grandfather Kote’s Autumn) – in the collection “Georgian Literature Classics for Children”, in 2010. His literary works have been translated into German, Hungarian, Russian, Bulgarian, Lithuanian, Czech and Turkish, and in 2017, the English translation of three of his novels by the students of Oxford University was published in the collection “Unlocking the Door”.

The Ministry of Education and Science has included Guram Rcheulishvili’s name in the list of writers recommended for the National Curriculum. The stories are being published in various authors’ certified textbooks. His literary works are being taught on humanitarian faculties at universities. Memoirs have been written about him. Documentaries and fiction movies have been shot by famous film directors. TV and radio programmes have been prepared. Video-lectures about his creative works, as well as audio-versions are available on the Internet. Prominent poets and distinguished artists have dedicated poems and portraits to him. One of the Caucasus peaks, a street and a school in Tbilisi have been named after him. There is a Society named after him, as well as a Literary Prize. A detailed analysis of the writer’s life and a chronological representation of events will also help us to understand the spirit of the era, the character of the Georgian human being, and the peculiarities of the psychotype.

The main aim of the thesis: The aim of the paper is to fundamentally study Guram Rcheulishvili’s fiction and documentary writings, read out certain passages from the manuscripts, specify texts, conduct researches to date the texts and events, as well as identifying the persons mentioned in the literary works with the help of the latest digital technologies. All of this will help to create a firm basis for the chronicle of life and creative works of the writer and for further literary studies.

Scientific novelty: Despite the widespread recognition of Guram Rcheulishvili’s work, to date there has been no complete bibliography of his writings or more or less comprehensive biography, and his archive has not been recorded and the units have not been assigned appropriate numbers. The significant novelty of the thesis is that studies conducted by means of contemporary methodology and digital technologies provide a complete creation of the writer’s bio-bibliography, where the sources will be indicated according to the academic principle and the following rubrics will be added to the scientific apparatus: dating and identification of persons, as well as annotated search engine. In addition, the thesis will demonstrate how similar studies contribute to a new view of certain aspects of the author’s creative works.

Research object and methodology: The subject of the thesis research was Guram Rcheulishvili’s entire creative works and archival materials. The corpus research and step-by-step layerwise method of reading out the

manuscript were particularly effective among the methods we used. The first one was largely used for dating and identifying individuals, and the second – for reading out the autographs. Depending on the purpose, we often referred to: historical-comparative, induction, deduction, exclusion and creative methods.

Theoretical significance of the work: The research process and the resulting generalizations and conclusions deeply and multilaterally reflect the life and creative work of one of the Georgian classics of the 20th century and prepare the ground for further fundamental research in various directions. Textual studies represent the foundation of philological sciences, because without defining authentic form of the texts, dating, identifying mentioned persons and clarifying intertexts, it is impossible to completely comprehend narratives and to conduct more extensive studies.

Practical value: Guram Rcheulishvili's daily life, artistic creations and documentary records are closely intertwined, they represent a single whole and their complete picture will help the reader to better understand each of them, as well as to understand the peculiarities of nature and psychotype of a Georgian human being. The studies presented in this work will be used in "The Chronicle of Guram Rcheulishvili's Life and Creative Works". Considering that some of Guram Rcheulishvili's stories are included in the curriculum of the General Educational School and that he is a favourite writer for young people, the materials of the thesis can also be used as educational resources.

Structure and volume of the work: The paper consists of an introduction, five chapters and a conclusion. The first chapter discusses the main sources of the research material, and each of them is presented as a separate paragraph: diaries, personal correspondence, archival documents, and memoirs. The second chapter presents artistic and documentary narratives and their integration with Guram Rcheulishvili; the chapter consists of two paragraphs: traditional diaries incorporated in the texts and the author's surrogate in Guram Rcheulishvili's stories. The third chapter, which envisions the fundamental research of the materials with the most recent methods, includes the following paragraphs: the issue of authenticity of Guram Rcheulishvili's lifetime publications, the specifics of the writer's handwriting, dating and identification of persons. The fourth chapter deals with the reflection of eventful life in the writer's work and consists of two paragraphs: relationships and "cultural life". The fifth chapter discusses Guram Rcheulishvili's creative works in the world literary context. It is divided into separate paragraphs: intertexts and the literary views of the writer. The volume of the work is 143 pages, with the attached "Used Sources and References" (96 units), "Archival Material" (80 units) and "Appendix" (25 pages).

Appraisal of the thesis: The provisions in the work, related to the main and adjoining issues, were presented to a number of competent audiences for consideration. In 2018 and 2019, we participated in annual international conferences of students and professors at Iakob Gogebashvili Telavi State

University. We also presented issues related to this paper at four international conferences. We reflected the obtained tips and recommendations in the thesis.

The main content of the thesis

Chapter I: The main sources of research material

Only biographical and bibliographical information is included in the chronicle of a writer's life and creative works. Therefore, the main backbone for this type of publication is documentary and artistic-documentary texts: personal letters, diaries, various types of records, statements, protocols, documents, etc. This material can be both published and unpublished.

Autographs, authorized manuscripts or machine-printed copies and lifetime publications are considered authentic sources of the original texts.

Of course, posthumous editions are of great help to researchers as well, but while using them, each piece of information is compared and verified with the authentic sources cited above for the purpose of scientific credibility.

§ 1. Diaries

This paragraph discusses the history and characteristics of the diary as a self-addressed documentary genre. In contrast to the personal diaries of ordinary people, one can feel a special attitude towards the word in the writer's diaries. In addition, there is an assumption that the text might be published one day if not initially, at least at some point. The writer's diaries are distinguished by their evaluative vision and critical attitude to the described reality. They are more purposeful and serve to implement a certain idea. Writers often use documentary evidences, results of their observations, fragments of human conversations, excerpts from letters, and other in their diaries. From this point of view, the diary is approaching genres of publicism such as essay, pamphlet and feuilleton.

A diary with its gist is close to autobiography, since a person describes his own life in both genres. However, the diary is more trustworthy, as the author of the autobiography has to recollect past, sometimes long-standing facts, recollections and reconstruction of situations that may be not precise due to the restricted abilities of our memory. In self-addressed genres, the author and recipient of the text, despite the functional differences, are the same person. This is the main genre feature of the diary. In the communication-semiotic model of the diary, the author and the addressee are interrelated and interdependent. If the author is planning to publish diaries, then their intimacy, mystery is lost. This intent violates the specifics of the genre, since the diary goes beyond the frames of self-addressing while considering the reader.

Publishing diaries is of utmost importance because the texts they provide are invaluable materials for scholars of various disciplines: linguists, literary critics, historians, philosophers, psychologists, specialists of culturology and others. Self-addressing, as dominant genre of the diary, determines the subjectivity of the narrative. Some authors are so close to the diary that their

heart is broken that it does not answer their questions and that they cannot have ordinary relations with the diary. On the other hand, the diary is a comfortable interlocutor who listens attentively, does not make you haste, does not interrupt you, does not question you and does not judge you.

The diary helps the author to structure his/her inner life, since the author has to think out and put things in order before transferring them to paper. Writing diaries helps the future writer in developing the skill of drawing attention both to himself/herself and others, developing of self-analysis, sincerity, observation, word refinement, taste refinement, logical reasoning, phrase optimization, and perfection. Writing a diary is an exercise for the writer, it is his workshop, where creative ideas can be found. Documentary, artistic and biographical fundamentals are often synthesized here. Such genre feature of the diary defines its place in documentary literature, memoirs, epistles, and notepads.

Scientists study the diaries of famous people from various angles. The object of their research is the functional features of the diaries, the system of images, the method, the style, the plot, the composition, the space and time plan of the story. The diaries are studied as a form of autobiographical culture, a means of constructing and modeling one's own personality. The study of diaries is a new direction of the research for creating a chronicle of writer's life and creative works and it has great prospects.

When an author of the personal diary is a professional writer, everything the author writes is part of his professional career. Any entry in a writer's diary is a potential pretext, a material upon which a fiction text can then be created. Such is the situation with Guram Rcheulishvili's work. His numerous artistic texts are based on a diary.

The content of the diary is also interesting. When writing a diary, the focus is made on personal experience. A famous Russian scientist Alexei Losev, whose diaries and letters cause great interest to readers, draws attention to the sincerity of the diaries: we encounter with such record in Guram Rcheulishvili's diary as well. We learn a lot about the author through his diaries, but at the same time, we can observe the public lifestyle of Georgians of 1950s, their social values and interests.

Guram Rcheulishvili does not try to embellish reality in his diaries or portray himself better than others. The most valuable thing for him is truth. The majority of writers of diaries say that while writing a diary, they are completely honest and write everything down, but we encounter with a slightly different opinion in the diary records of the writer. The writer considers it wrong to write absolutely everything in the diary. On the other hand, the fact that Guram Rcheulishvili writes about it in the diary and does not pose – “I am completely sincere” – may well be a sign of his sincerity. These records show Guram Rcheulishvili's principle: his diaries may not talk about everything, but whatever there is, it is true.

§ 2. Private correspondence

For many centuries, correspondence was the only means of human communication in the distant past, and as a letter and an artefact endure the ages, it transmits information not only in space but also in time. It is still read with great interest today and the letters of people residing centuries ago are of particular historical and cultural value.

The personal archive of Guram Rcheulishvili contains 54 personal letters of the writer, 78 cards sent to him by other people and correspondence of relatives with each other, which also includes interesting information about him. We can find out important details of the biography of the writer, traits of his character, his interests, his attitude towards literature and art, etc. Since these texts contain all the necessary information for the author's bio-bibliography, each of them has been studied accordingly.

Although Guram Rcheulishvili often discussed literature and literary issues in his writings, he himself understood that it was his subjective attitude, not a competent scientific opinion.

§ 3. Textual studies to compile remarks and comments for oral speeches

In addition to artistic works, diaries and letters, numerous important documents have been preserved in Guram Rcheulishvili's personal archive. It contains such materials that have never been used in the chronicles of life and creative works of today's classics.

Working on Guram Rcheulishvili's archive once again convinced us of the importance of gathering information about the writer shortly after his death and creating a chronicle in the life of his contemporaries. Since Guram Rcheulishvili's family was careful in keeping the records of the young writer from the very beginning, and after his death, they took care to collect the letters, records and various other information from the families of acquaintances and friends, today we have completely unique documents that have never been used in the chronicles of life and creative works of the classical writers.

We have also obtained information about Guram Rcheulishvili's whereabouts at various times from his numerous photographs. The writer dated the photos taken by his friends, Shota Mirianashvili, Guram Tikanadze and Agi Abashidze with exact dates. Besides artistic works, diaries and letters, numerous other important documents are preserved in Guram Rcheulishvili's personal archive. This material will further enrich the author's biobibliography. All of this demonstrates what a full-blooded life the young writer led.

§4. Recollections

The memoirs and diaries of the writer are significant to the chronicle of his life and creative work, as they contain a lot of information that cannot be

found in his writings. In the diaries of the writer's mother, Mariam Nizharadze, there are many interesting references preserved regarding Guram Rcheulishvili's life and his habits, traits and character in general.

An important source for the chronicle of Guram Rcheulishvili's life and creative work is the abundant memories of the writer's sister Marine Rcheulishvili, his closest friend Nugzar Tsereteli and others. Therefore, we have carefully studied and analyzed each of them.

Besides the memories published in the printing house, we encounter with the fragmented memories about Guram Rcheulishvili in the interviews with various celebrities on the Internet.

Chapter II. Artistic and documentary narratives and their integration with Guram Rcheulishvili

§ 1. Traditional diaries incorporated in artistic texts

The chronicle of the writer's life and creative work is mainly based on documentary texts. In relation to fiction, he uses meta-textual and paratextual information, data of the emerge of creative idea, time for writing and editing works, text processing, and life-long publications. While composing the chronicles of the life and creative works of the Georgian classics of the 19th century, the information was mainly obtained from personal writings and diaries, but Guram Rcheulishvili's creativity is so autobiographical that even artistic texts often contain important information for the chronicle. This is especially true of works written in 1956-1957.

The majority of Guram Rcheulishvili's stories are autobiographical. His hybrid feature-documentary texts, which combine artistic and documentary narratives, contain particularly rich information about the author. The author calls them "diary-stories" and "story-diaries". These names are often encountered in the headings of some texts. However, sometimes diaries are included in the fiction texts without any kind of indications. The "diary-stories" and "story-diaries" are significantly different from fiction diaries. The author refers to the "story-diaries" as life stories in which real persons were mentioned, while the "diary-stories" – are those that involve fictional stories and characters. Unlike other writers, in his texts Guram Rcheulishvili often pointed out not only the date of their writing, but also the exact time, including minutes.

The thematic link between the diaries and stories (artistic fiction) is not always clear. We think their connection to each other should be caused by a more inward attitude. Sometimes a dialogue fulfills the function of a diary. What is interesting is that in most cases the writer wrote the diary first and then the story, though sometimes we deal with the opposite.

Sometimes a story is preceded by a record showing the circumstances in which it was written. These records frequently contain materials that are interesting for chronicles. Sometimes it is not mentioned that the story includes

a diary but usually a few diaries can be included as well. They tell us when and where these texts were written.

§2. Author's surrogate in Guram Rcheulishvili's stories

The conducted studies show that the documentary and artistic narratives in Guram Rcheulishvili's writings are so closely intertwined that a special analysis of each text is required to identify the writer's life details. While working on chronicles, it is very important to determine which characters represent the alter ego of the writer. Otherwise, the stories told in the narrative cannot be reflected in the chronicle of the writer's life. The introduction of the author's alter ego, his surrogate, into a fiction text is a literary way to create an artistic character, largely a protagonist, based on the author's character, beliefs and biographical details. This character is often a narrator. He may bear the author's name, though not necessarily.

The majority of protagonists of Guram Rcheulishvili's stories resemble their author in appearance, character, beliefs and biographical details. One part of these surrogates bears the name of the author, the other part – any other name specially chosen for his alter-ego, and the third part – any name, but the resemblance to the author is exactly the same as in the other cases. In 1956-1957, the author's surrogate is Tskito in ten stories written by Guram Rcheulishvili: in six stories – Vazha Jandieri, in one of the stories of November 1 and 3, in 1956 – Vamekh Jandieri, in the cycle of 24 stories and novels in 1956-1959 – Guram. It seems that the author had a special attitude towards the name "Vamekh" out of all other names. His friends sometimes called him that name and he liked it very much. According to the writer's sister's comments, the writer's friend Guram Gegeshidze named the writer with this name while hiking on a glacier. One of the letters in the writer's personal archive sent to Nugzar Tsereteli is signed with this name.

Examination of the manuscripts preserved in the archive also shows that all those characters are the surrogates of the author. In the autograph of the story "First Time in the Grasslands" there is one place where the name "Guram" was accidentally written instead of the name "Vazha". In the story "I am a Happy Man Now", in the white autograph – "Guram" is substituted with "Vazha", while in the black autographs – the surname "Guramishvili" was also written accidentally together with the name "Guram". The same can be noticed in the story "Dear Viewers", where we read that in his stories, the author is sometimes Vazha Jandieri, sometime Gio and sometimes 'old Kitesa'. It seems that the connection with the own characters was of utmost importance for the writer. Therefore, when the editorial board of the editorial office "Tsiskara" decided to change

the name of the author's surrogate Guram in the story „Death in the Mountains“, the author did not agree to that.

Chapter III. Recent methods and fundamental research of materials

§ 1. The issue of authenticity of Guram Rcheulishvili's lifetime publications

Not only autographs but lifetime editions are also important for studying the writer's creativity. Of these, the autograph is more reliable because the involvement of an editor or a censor is excluded. Nevertheless, the success of any, especially the young writer, greatly depends on the credibility of lifetime editions. Only a few of Guram Rcheulishvili's short stories were published in the magazine "Tsiskari" (The Dawn) during his life: in 1957, five stories in the first issue of "Tsiskari": "Love in March", "Grandfather Kote's Autumn", "Slow Tango", "Mouse Trap" and "Tvirtvila"; in 1957, in the third issue of "Tsiskari" - "Nameless Uplistsikheli"; in 1958, in the third issue of "Tsiskari" – "Death in the Mountains".

Our goal during the research was to compare the autographs of Guram Rcheulishvili with his lifetime publications in order to establish the nature of the changes made while printing, as well as the authenticity of the publications. In order to determine what changes Guram Rcheulishvili's writings underwent during the first publication in the author's lifetime, we applied a historical-comparative method and compared published texts and autographs.

While comparing, it became clear that the editorial staff corrected the style of the author along with the spelling and punctuation errors in those texts. A diary was taken out from the story "Grandfather Kote's Autumn" which represented the introduction to the story, while from the story "Love in March" – excerpts from the poems of Galaktion Tabidze and Sergei Esenin, which were used as prefaced epigraphs. The publication "Slow Tango" no longer contained the text as an epigraph on the title page of the autograph, as well as an important episode depicting the character's thoughts at the end of the story. The introduction of the narrative "Tvirtvila", a clear evidence of the Soviet justice, was removed as well. The subtitle 'Harmonized Family' in the story "Mouse Trap" was changed to 'Family Idyll'; an episode of inscriptions on the walls of Uplistsikhe noticed by the writer's alter ego was also removed from the publication "Nameless Uplistsikheli". While studying the publication of the story "Death in the Mountains", only stylistic errors were found. And, what's more surprising, we have encountered cases where the lexical units, correctly used by the author, were replaced by barbarisms.

We considered two stories published after the death of Guram Rcheulishvili in "Tsiskari's" August issue (1960) as lifetime publications: "Irine and I" and "Alaverdoba" (Festival of Alaverdi Church). Although the author did not live to see their publication, the biggest disagreement with the editorial office "Tsiskari", which took place just a few days before his death, was about

the introduction of the changes by the editorial staff into the text, which were unacceptable for the author. Despite the fact that the author did not agree with the editorial changes made to his texts, he was informed about the way they were going to release them, but he still did not take away the material as a protest. Accordingly, the author's requirements were taken into account to the same extent as in the publications of previous years.

Not only words and phrases were removed from "Alaverdoba", but completely new passages were introduced into the text. Censorship found the emphasis of poor quality of the products of the Soviet cooperative and eccentric nature of the protagonist, which was inconsistent with the character of the Soviet person, unacceptable. The editorial staff changed the title of "Irine and I", the exposition of the story and the finale, due to the ideologically unacceptable passages for censorship.

As a result of the study, it became clear that the editors did not shy away from editing texts of the young writer. Therefore, not even one lifetime publication matched the autographs. They were first published in an authentic form in six volumes by the writer's sister.

§ 2. Specification of Guram Rcheulishvili's handwriting

Guram Rcheulishvili's archive preserves more than a thousand of his manuscripts fulfilled by means of various writing tools and materials. He used sheets of paper and notebook sheets, notepads, twelve-sheet lined and squared notebooks and their covers, telegram blanks and others as a means of writing material. The postscripts were made on photos and even on some documents; he mainly wrote on both sides of the sheet, with a permanent pen, light or blue ink, as well as a chemical or a simple pencil. His writings are spread out on a sheet of paper, and the sequence of graphemes does not follow the imaginary line exactly, making it difficult to read out.

Guram Rcheulishvili had a specific handwriting. These are not the patterns of letters that he was taught at school. He specially thought of and elaborated his own calligraphy. This can be seen in vertically written, stunningly beautiful grapheme "ლ" ('L') that attracts attention even when skimming through the manuscript. We can observe some interesting decoration of a single grapheme "ტ" ('T'). In November 1956, a face of a person drawn in the grapheme "ტ" ('T'). first appeared in the headline of the story "First Time in the Grasslands"; this has become a frequent case since 1957 and appeared in various autographs.

The handwriting of 1956-57 differs from the one of the following years by large elongated graphemes. It is often difficult to read out the handwriting of subsequent years. A particular difficulty in reading out the texts was related to the similarity of the graphemes, their merging or loss of identifying signs while writing in cursive.

While working on the archive materials of Guram Rcheulishvili, of course, it was necessary to study his handwriting carefully. To do this, we created specially designed typical and atypical graphical tables, but in some cases the calligraphy was so unusual that these tables could not be used, and we referred to micro methods of contextual and external textual analysis.

Difficulties were also caused by the fact that Guram Rcheulishvili rarely used punctuation marks in drafts of autographs, or he would write them not at the end of the word but before the next word. The context in the fragments of the unfinished works could not be used to read out the word because the thought was unfinished or incomplete, and the reading out would become even more difficult due to the specificity of the handwriting. However, the latest methods and technologies have made it possible to identify the passages in texts that were put in brackets or marked with a dash in the publications of the writer's stories.

In the autographs of any writer you can find crossed out words, and, of course, with Guram Rcheulishvili as well, but besides the crossed-out words, we encountered with the passages crossed out almost completely, without any chance to read them out. Reading out of the majority of texts covered with parallel lines became possible by means of great efforts and high-quality digital copies, since this technology enabled us to separate the two layers of writing and read out the crossed-out bottom layer.

§ 3. Dating

The material in the chronicle of life and creative works is ordered according to a chronology principle. It is therefore extremely important that the information to be included there is dated at least as closely as possible. This is why dating is one of the leading areas of the research when compiling a chronicle. Both the undated texts and lifetime events are dated.

In modern textology, the corpus research method becomes increasingly popular. In our case, the six volumes of Guram Rcheulishvili's works represented the main research base. We collected information from there to date the letters and identify people; we were looking for the additional information by means of various sources and search engines.

The dating of his personal letters assisted us greatly in creating the chronicle of Guram Rcheulishvili's life and creative works. The corpus research enabled us to date a lot of cards and to specify time. The dating of letters, in its turn, means not only defining the time of writing the letter, but also determining the upper and lower limit of the time of all the information conveyed therein, and sometimes determining the exact date.

Sometimes scholars use the author's handwriting and characteristics of writing material in order to date the text. This method only allows for approximate dating and is less reliable in dating the text with exact year or month. Therefore, it is better to conduct a complex research and rely on the

realities mentioned in the work that relate to certain historical events. As a result of the conduct of the complex research, we were able to determine a lower limit for writing some untitled stories.

The dating of the writer's personal letters greatly helped us to compile his chronicle of life and creative works. And, highlights of the different kinds of information in the letters themselves allowed us, in its turn, to date personal letters. That is how we managed to date the card sent by the writer from Moscow to his sister, the letter written by the father to the writer in Moscow; we specified the date of the card sent to Dusheti military unit by Marine Rcheulishvili to her brother, as well as a card written by Nugzar Tsereteli in Moscow, etc.

We have found important information about the writer not only in personal letters sent by him or to him, but also in correspondence with relatives. Many such letters were undated, and their dating became possible only by means of the research. Dating diary entries helped us to date the events mentioned there.

§ 4. Identification of persons

The annotations to be included in the chronicle of the writer's life and creative works often contain names, nicknames and various references to personalities that may be unfamiliar to most readers. The publisher of the complete collection of Guram Rcheulishvili's works, Marine Rcheulishvili has had information regarding the writer's relatives, friends, colleagues and acquaintances and much of this information is included in the annotations enclosed with the texts. However, we encountered with such surnames and names in the material to be included in the chronicle of the writer's life and creative works that it became necessary to identify them.

By means of the research we were able to identify the names and surnames, an unknown film or the title of the work mentioned in Guram Rcheulishvili's texts, and to understand whether they were the historical persons or just characters. Since most of the writings of the author are autobiographical, the identification of real persons has become necessary. On the basis of nicknames and various references, we identified the writer's friends, relatives and representatives of various social circles mentioned in Guram Rcheulishvili's artistic writings, diaries or letters.

Chapter IV. A reflection of the eventful life in writings of the writer

§ 1. Relationships

Guram Rcheulishvili led a full-blooded interesting life. He even mentioned in his diary that there were so many things going on around him that he couldn't even reflect or record everything. The research of the archival material helped us identify where the writer was, who he got to know, what social circles he was dealing with, how he interacted with complete strangers,

how he would always appear in the spotlight and how he would get into a mess due to his unusual personality.

§ 2. Cultural life

Guram Rcheulishvili's writings, diaries and letters illustrate his keen interest in various fields of literature and art. Consequently, it is important to know precisely when and what he used to read, what performances, films and concerts he used to attend, which galleries he would visit, and what impressions he used to have after all these things.

Chapter V. Guram Rcheulishvili's creativity in the world literary context

§ 1. Intertexts

The creative world of the writer was vast. He read Georgian, Russian and partly German literature in original, and the literature in other languages – in Georgian and Russian translations. One can often find the writer's statements in his diaries and letters regarding his attitude towards literature and there are no boundaries in them: statements in Georgian and foreign languages are placed side by side there.

He had to be active during the period of "thawing" of the Soviet regime, when the ban on the translation of European and American literature was slightly mitigated, allowing Georgian readers to get acquainted with the creations of the contemporary foreign authors. Reading the creations of the geniuses helped Rcheulishvili to become self-aware as well. While interpreting what he had read, the writer often found resemblance of the characters in the novels to his acquaintances and friends, as well as the resemblance of the environment of book plot to the Georgian reality.

The characters on the pages of fiction books seem no less tangible and "real" to the writer than the actual environment. The research has shown us that reading and reflecting on the works of classics and contemporary world literature left a diverse mark in Guram Rcheulishvili's creative work.

The content of the writer's works is merged with intertexts. The content of some of the works is entirely based on the intertext. His writings contain direct quotations, comparisons and allusions. They are used in texts with different functions: sometimes an epigraph precedes the work, sometimes to refer to a topic or fiction image, and sometimes the whole works represent the summoning of other text.

§ 2. The literary views of the writer

Guram Rcheulishvili's literary views can be clearly seen in his diaries and records, as well as in cards sent to family and friends. Nevertheless, he himself understood that it was his subjective attitude and not a competent scientific thought. One can often find the writer's expression of his attitude towards literature in his diaries and letters. Despite the amazing mastering of

the contemporary European and American literature, Guram Rcheulishvili did not like the fact that emotion was completely replaced by the intellect. Irony is the only way they react to the bitter reality. The writer sees it as the mark of an era. Society is in danger of “getting awkwardly clever”, while art faces the reflection of people being in this situation and those in this flow can no longer have a beneficial effect on one another.

For the writer, who used to see that the Soviet authority turned art into a panegyrist of the party and that was also well aware of free of such restrictions, contemporary world literature, it might have been difficult not to be influenced by the latter. Although Guram Rcheulishvili was fascinated by the “tact, taste and moderation” of the European and American art, he was not blinded by this charm. He was well aware of the danger of luring into the seduction of the forbidden and was able to avoid it. First of all, this helped the writer to appreciate the good and the bad of both Georgian and foreign literature. He was not dejected by the fact that he was the son of a small nation; he, as a writer, therefore did not have the inferiority complex. Since the young author was well aware of the openness of his creative space, it is not surprising that he was thinking and writing about the interrelationship between Georgian and world literature. He believed that our writing was an organic part of world literature and “had much in common with the classics of other countries”.

In the course of the research, we were keeping an eye on what kind of influences there might have been on Guram Rcheulishvili’s creations and what he thought of those influences. In his opinion, the effect is bad when you imitate mechanically and whatever you do, it does not assimilate to you, you may adopt the outward from someone, but the inward side must come from you.

Conclusions

Based on the research, we have established that the majority of Guram Rcheulishvili’s stories are autobiographical. We also made sure that the particularly rich information for the chronicle is contained in the author’s hybrid feature-documentary texts, which combine fiction and documentary narratives: “diary-stories” and “story-diaries”.

Since while working on the writer’s chronicle it was very important to determine which characters represented the author’s alter ego, we managed to identify the author’s surrogate in Guram Rcheulishvili’s writings. We have examined the issue of authenticity of Guram Rcheulishvili’s lifetime publications and concluded that the author’s lifetime publications are not authentic.

As a result of the research conducted in the frames of the thesis, certain places in the manuscripts have been read out, texts have been clarified, numerous personal letters and artifacts have been dated, and the people mentioned in the works have been identified. In addition, the textual research

has revealed the material that has enabled us to explore many aspects of the writer's creativity. We have examined what a full-blooded life Guram Rcheulishvili led and how wide his circle of friends was, what kind of literature he used to read and what cultural events he used to attend.

In the course of the textual research, we have found out the material that enabled us to delve deeper into some aspects of the writer's creativity, such as the traces of Soviet conjuncture in his magazine publications and intertexts of foreign literature in his fiction works.

The major provisions of the thesis are presented in the following publications:

4. Comparative Textual Analysis of Guram Rcheulishvili's Autographs and Lifetime Publications, Materials of the International Conference "Archival Science, Source Study - Trends and Challenges", Tbilisi, 2018.
5. The Importance of Dating Events for Biobibliography (According to Guram Rcheulishvili's Works and Archival Materials), Journal of Advanced Research in Humanities and Social Science, Volume 6, Issue 2 - 2019, Pg. No. 1-4.
6. Personal Archives and Life and Work Chronologies of Writers, Litinfo: Georgian Electronic Journal of Literature, v. 12, 2018.
<https://www.litinfo.ge/vol-12/contents-12.html>

In the reports presented on international forums

5. Studies for the Chronicles of Guram Rcheulishvili's Life and Creative Work, International Symposium of Young Scientists in the Humanities, Tbilisi, 2017.
6. Comparative Textual Analysis of Guram Rcheulishvili's Autographs and Lifetime Print Sources, International Conference: "Archival Science, Source Study – Trends and Challenges", Tbilisi, 2018.
7. Guram Rcheulishvili's Digital Archive and Difficulties in Creating the Transcript, the Fourth International Conference: "Archival Science, Source Study – Trends and Challenges", Tbilisi, 2019.
8. Chronicle of the Writer's Life and Creative Work and the Issue of Identification of Persons, the Fourth International Conference: "History, Art, Literature and Art in the Black Sea Region and Caucasus", Tbilisi, 2019.

ნაშრომი განხორციელდა შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის ფინანსური მხარდაჭერით
(გრანტი NDP2016_18 „ტექსტოლოგია და გამოცემათმცოდნეობა“).
This work was supported by Shota Rustaveli National Science Foundation (SRNSF) [Grant # DP2016_18 'Textual Scholarship and Editorial Studies'].

სტამბა: „პეტიტი“
რედაქტორი: ლალი დათაშვილი
სტილისტი: ფატი გაგულია

The printing house: „Petite“
Editor: Lali Datashvili
Stylist: Fati Gagulia

